ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 196 (6386)
ОКТЯБРИИН 5
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Олониитые хүмүүжүүлхэ ба эмхидхэхэ шухала хэрэгсэл

Радио манай ороной идейнэ ажабайдалда ехэ үүргэ дүүргэнэ. Радио хадаа политическэ информациин, марксизм-ленинизмын идеянуудые пропагандалгын, большевизмын түрүү дүй дүршэл, социалистическэ культурын, наукын ба искусствын туйлалтануудые ойлгуулан дэлгэрүүлгын шухала хэрэгсэлнүүдэй нэгэн мүн.

В. И. Ленин, И. В. Сталин советскэ засаг мандаһан түрүүшын жэлһээ хойшо радиое угаа ехэ удхашанартайда тоолог, ерээдүйдэ бүтээхэ тэрэнэй агууехэ үүргэ тухай заадаг байгаа. Манай орон дотор радиофикацие түсэбэй ёһоор дэлгэрүүлгэдэ, өөрын радиопромышленность хүгжөөлгэдэ эхи табиһан ленинскэ декрет 1918 ондо тунхаглагдаһан юм.

Социалистын культурна хэмжээе дээшэлүүлгэдэ радиогой ба киногой үүргэ тухай ВКП(б)-гэй XV съезд дээрэ хэлэхэ үедөө, нүхэр Сталин болбол «...Эдэ шухала хэрэгсэлнүүдые гартаа абаха... Хэдые амжалтатайгаар дэлгэрүүлжэ шадаар унаптэ большевигүүдэй дундаһаа гарахые габшагай хүнүүдые өнөөдэ ...» гэжэ шухалашалан зааһан байна.

Сталинска табанжэлнүүдэй үедэ манай орон хүсэтэ олон радиостанцинуудтай болоо, хэдэн арбаад мянган радиоузелнууд байгуулагдаа. Радио хадаа городой ба деревниин үргэн олон ажалшадай хэрэгтэ зүйлынь болоо. Москвада хэлэгдэһэн үгэнүүд, элидхэлнүүд ба лекцинүүдые бүхы Росси шагнадаг болохо гэһэн В. И. Ленинэй сэсэн үгэнүүд бодото дээрээ бэелээ.

Централньһаа гадна, мүн нютагтахи радиодамжуулга ехэ удхашанартай байна. Нютагтахи дамжуулга бүхы союзна ба автономно республикануудта, хизаарнуудта, областьнуудта, олон мянган городууд болон районуудта үдэр бүри хэгдэнэ. Энэ байдал дээрэһээ харахада, нютагтахи радиодамжуулгын асуудалнуудта партийна комитедүүдэй ба советскэ органуудай һайнаар хандадаг газарнуудта зоной дунда ябуулагдадаг идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэнь радиодамжуулга ехэ үүргэ дүүргэдэг байха юм. Нютагуудтахи радиодамжуулгануудта эрдэмтэд, мэргэжэлтэд, түрүү хүдэлмэрилэгшэд ба колхозникууд хабаадуулагдана.

Теэд гээшэ зүүрэ, зарим газарта тиимэ бэшэ байна. Хэдэ хэдэн областьнууд ба республиканууд радиодамжуулга идейно-политическэ талаараа дутамагаар хэгдэжэ, зоной улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые ханганагүй. Заримдаа радиодамжуулга республикын ба областиин үмэнэ табигдаһан ажахын, политическэ зорилгонуудһаа таһарангяар хэгдэнэ. Социалистическэ промышленностиин экономикын асуудалнууд, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, продукциин шанарые һайжаруулхын ба өөрын үные буулгахын түлөө тэмсэл радио дамжуулгануудта ёһоор харуулагданагүй. Промышленность ба хүдөө ажахыда шэнэ амжалта гаргаһан хүнүүдэй хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл ба ажалай методууд радиогоор мууса тунхаглагдана. Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлгын асуудалнууд, ургаса ехэ болгохо ба ниитын малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын түрүү арганууд, МТС-үүдэй, совхозуудай туйлалтанууд тухай материалнууд радиогоор дамжуулагдана.

Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, арадуудай хани барисаан, советскэ патриотизм тухай радиодамжуулгууд зарим союзна ба автономно республиканудта үсөөн хэгдэнэ, ахадуу республиканудай ажабайдал тухай багаар хэлэгдэнэ, марксистско-ленинскэ теориин асуудалнууд тушаа хөөрэлдөөнүүд ба лекцинүүд хаа-яа дамжуулагдана, советскэ гадаадын политикын ба уласхоорондын байдалай асуудалнууд багаар харуулагдана.

Нютагтахи радиодамжуулгын ехэ дутуудтай байһандань радиоинформациин областной ба республиканска комитедүүд түбхын түрүүн зэмэтэй. Эдэнэр предприятинуудтай, колхозуудтай, совхозуудтай, МТС-үүдтэй, һуралсалай газарнуудтай, научно-шэнжэлэлгын институтнуудтай һула холбоо барисаатай байна, эрдэмтэдые, мэргэжэлтэдые, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүү хүдэлмэрилэгшэдые хаа-яа хабаадуулна.

Советскэ радиодамжуулгын шухала онсо зүйлынь юуб гэбэл, энэ хадаа манай ороной бүхы арадуудай хэлэнүүд дээрэ хэгдэдэг байха юм. Союзна ба автономно республиканудтахи радиодамжуулгануудтахи ... ажабайдал тухай

уласхоорондын байдал тухай шухала асуудалнуудые хүн зондо түрэлхи хэлэн дээрэнь тэрэ дары хэлэжэ үгэхэ зэргэтэй. Гэбэшье, энэ хүдэлмэри зарим газарта хэгдэнэгүй. СССР-эй гадаадын политика, хилын саанахи хэрэгүүд тухай асуудалнууд удаан саг соо узбек хэлэн дээрэхи радиогоор дамжуулагдаагүй, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай хэлэгдэдэггүй байгаа.

Советскэ радио болбол советскэ ба классическа хүгжэмэй, литературын ба драматургиин туйлалтануудые үргэн олониитэдэ дамжуулан нэбтэрүүлэгшэ мүн. Радиогоор дамжуулагдаһан концертнууд, хүгжэмэй шэнжэлэлнүүд ба литературно-драматическа дамжуулганууд удхынгаа талаар гүнзэгы ба формоороо мүнөө сагай байха һэн гэжэ радиошагнагшад тон зүб эрилтэ табина. Теэд, радиоинформациин олохон комитедүүдэй хүгжэмэй ба литературно-драматическа дамжуулгын репертуарынь үшөөл хизаарлагданги байһаар, идейнэ ба уранһайханайнгаа талаар һула зохёолнууд радиогоор заримдаа дамжуулагдана, мэргэжэлээр бага хүнүүд үгэ хэлэлгэдэ хабаадуулагдана.

Районно ба городской радио дамжуулгын хэрэгтэ илангаяа ехэ дутуунууд бии байна. Районно ба городской радиодамжуулгын олохон редакцинууд шагнагшадтаа элдэб янзын ба удха түгэс нютагай информаци үгэнэгүй, радиодамжуулгануудынь тушаалдаһан, удха багатай материалнуудаар дүүргэгдэнэ. Районой, городой ажабайдал тухайда радиогоор дамжуулагдадаг информаци нэгэ янзын байдаг, һонигүй, муугаар, заримдаа алдуутайгаар бэшэгдэнэ. Радиогоор хэлэгдэхэ информаци эмхидхэлгые зарим нютагта литературно-редакционно хүдэлмэриин дүршэлгүй, тушаан болоһон хүнүүдтэ даалгадаг байха юм. СССР-эй хэлхээ холбооной Министерство нютагтахи радиодамжуулгын техническэ хэрэгсэлнүүдые һайжаруулхын тула шухала хэмжээнүүдые абанагүй.

Нютагтахи радиодамжуулга хадаа партийна ба советскэ органуудай зүгһөө үдэр бүриин анхарал табихые эридэг идеологическа хүдэлмэриин шухала участок мүн. Теэд, нютагуудтахи партийна олохон органууд радиодамжуулгын асуудалнуудта анхарал багаар табина, зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ радиое һулаар хэрэглэнэ.

Нютагтахи радиодамжуулгые бүхы талаарнь һайжаруулха, тэрэнэй идейно-политическэ хэмжээ дээшэлүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго болоно. Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонуудта радиое үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Советскэ Союзай арадуудай ажабайдал, СССР-эй гадаадын политикын ба уласхоорондын байдалай шухала асуудалнууд, манай орон дотор коммунизм байгуулха зорилгонуудай радиодамжуулганудта хододоо, гүнзэгыгөөр ба бүхы талаараа харуулагдахаар, марксизм-ленинизмын идеянууд, экономикын ба культурын хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудай хододоо, гүнзэгыгөөр ба бүхы талаараа пропагандалагдахаар ажал хэрэгээ эмхидхэхэ шухала.

Нютагтахи радиодамжуулгын зорилго юуб гэбэл, промышленность ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ, гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй ябасые үдэр бүри, шадабаритайгаар харуулха, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха ба коммунизмын агууехэ барилгануудые бүтээхэ сталинска түсэбэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые радиошагнагшадта хододоо хөөрэжэ үгэхэ хэрэгтэй

Хүгжэмэй ба литературна дамжуулгые эрид шууд һайжаруулха, радиодамжуулгануудай репертуарые үргэдхэхэ, радиогоор дамжуулагдадаг зохёолнуудай идейнэ ба уранһайханай шанарнууд тушаа эрилтые дээшэлүүлхэ, уранһайханай дамжуулгануудай формонуудые олон янзын болгохо шухала. Ажалшадые хүмүүжүүлхэ шухала хэрэгсэл болоһон уранзохёолой литературын онсо гайхамшаг зохёолнуудые пропагандалхын тулада радиогой баян арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Нютагтахи радиодамжуулга хадаа коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэхи, СССР-эй арадуудай хани барисаанай үзэл бодолтойгоор, зориг бадаруулагша советскэ патриотизмын үзэл бодолтойгоор, Ленин—Сталинай агууехэ идеянуудай ёһоор олониитые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэхи хүсэн түгэлдэр зэбсэг мүн.

(«Правдын» октябриин 2-ой түрүү бэшэгһээ).

Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха. И. В. Сталин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уранзохёолшо Х. Н. Намсараев Кабанскын аймагай загаһа үсхэбэрилгын заводой загаһашадтай хөөрэлдэжэ байна.

З. Веснинагай фото.

Литературна вечер болобо

Байгша оной сентябриин 29-дэ Кабанскын аймагта, Больше-Реченскэ загаһа үсхэбэрилгын заводто эб найрамдалда зорюулагдаһан литературна вечер үнгэргэгдэбэ. Тус вечертэ Бурят-Монголой уранзохёолшод хабаадалсаа. Эндэ Бурят-Монголой литературын хүгжэлтэ тухай нүхэр Хоца Намсараев элидхэл хэхэ зуураа, Бурят-Монголой уранзохёолшод эб найрамдалай вахтада жагсанхай, эб найрамдалда зорюулһан зохёолнуудые бэшэжэ байна гэжэ тэмдэглэбэ. Поэдүүд нүхэд Ц. Галсанов, Ж. Тумунов гэгшэд шүлэгүүдээ уншажа үгөө.

Һүүлээрнь, уранзохёолшод Кабанск тосхоной хүдэлмэришэд ба албахаагшадтай уулзаа. Эндэ поэт Галсанов элидхэл хэһэн, Хоца Намсараев хэдэн зохёолнуудаа уншаһан байна. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай дэргэдэхи багшанарай институт һаяхан дүүргэжэ ерэһэн, Кабанскын аймагай дунда һургуулиин багша нүхэр Соболева Т. А. сугларагшадай зүгһөө уранзохёолшодые амаршалба. Суглаанай һүүлээр РСФСР-эй габьяата артистка К. И. Гомбоева-Языкова, БМАССР-эй габьяата артист Б. М. Балдаков, гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба балетын театрын солистнар Г. Гильманова, А. Туманов, А. Карпов, аккордеонист Никифоров гэгшэдэй хабаадалгатайгаар концерт болоо.

Б. Аюшин.

Эб найрамдалай хэрэг илаха

Улан-Удын № 14 ба 26 һургуулинуудай багшанар ба һурагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые баяртайгаар угтаад, энэ түүхэтэ документдэ гарнуудаа табяа.

Гар табилгада зорюулагдаһан суглаан дээрэ элидхэл хэһэн № 26 һургуулиин директор нүхэр Леонова, мүн үгэ хэлэһэн нүхэд Ерофеева, Ананьева болон бусад хадаа эб найрамдал хамгаалгада өөһэдынгөө үүргые дүүргэхын тулада һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха, бүхы һурагшадай эрхим һайнаар һураха ябадал туйлаха шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Эб найрамдалай хэрэгэй лаб илаха байһанда бүрин этигэнэбди, яахадааб гэхэдэ, энэ хэрэгые агууехэ Сталин толгойлно гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ.

А. Самбарова.

Залуушуулай үгэ

Сентябриин 29-дэ, республиканска лекториин байшан соо Улан-Удын Городской районой залуушуулай суглаан болобо. Эндэ «Советскэ арад эб найрамдал сахихын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэнэ» гэһэн элидхэл ВЛКСМ-эй Городской райкомой секретарь нүхэр Дёмина хэбэ. Тэрэ элидхэл соогоо иигэжэ хэлээ:

—Империалистнууд дай хэнгүйгөөр байжа шадахагүй, тэдэнэрые имагта гэдэргэнь сохижо шадаа хада эб найрамдал хамгаалагдаха байна гэжэ хэдэн зуун милион хүнүүд мэдэдэг болонхой. Эб найрамдалые хамгаалга хадаа энхэ амгалан байдал хангаха тодорхой хэмжээ мүн. Тиимэ хэмжээ хадаа Советскэ Союзай, США-гэй, Франциин, Англиин ба Хитадай хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулха ябадал болоно. Залуушуулай Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль хадаа дэлхэйн үнэн сэхэ хүнүүдэй дай хүсэдэггүй байһые эли тодоор харуулаа. Эб найрамдалай хүсэн улам бэхижэнэ. Бүхы дэлхэйн арад зон Советскэ Союзые этигэл найдабаритайгаар хаража байна, юуб гэхэдэ, советскэ хүнүүд эб найрамдалые зоригтойгоор хамгаална. «Дэлхэй дээрэ Советскэ Союзай, советскэ хүнүүдэй, Сталинай бии байһаниинь бидэндэ ямар ехэ зол жаргал гээшэб!» гэжэ хитад басаган хэлэһэн байна.

Удаань үгэ хэлэһэн нүхэр Николаенкова (гэгээрэлэй министерство) иигэжэ мэдүүлээ:

—Ленин—Сталинай партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ залуушуул, тэрэ тоодо манай республикын залуушуул эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябана. Бидэнэр энээгээрээ омогорхонобди. Манай министерствын комсомольско организациин комсомолецууд Хандалгада гар табилгануудай хүнлэлэлдэ улам һайнаар хүдэлмэрилхэ гэһэн уялга абанхай.

Мүн нүхэр Пономарева (ликеро-архиин завод), нүхэр Пархун (кооперативна техникум) ба бусад патриотическа үгэнүүдые хэлээ.

Хамагай һүүлдэ залуушуулай Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестивальда хабаадагша, БМАССР-эй габьяата артист Бадмаевта үгэ үгтөө. Тэрэ хадаа манай советскэ делегадуудай бүхы дэлхэйн үнэн сэхэ ба юрын хүнүүдэй инаг дуралалаар хүреэлэгдэһэн тухайнь, эб найрамдалай түлөө тэмсэхын тула 2 миллион хүнүүдэй үгэһэн нангин тангариг тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: «Бүхы дэлхэйн арадуудые Советскэ Союзай, тэрэнэй гениальна вождь ба багша нүхэр Сталинай толгойлжо байһан сагта эб найрамдал мандаха гэжэ мэдэнэбди, этигэнэбди!»

Суглаанай һүүлээр кооперативна техникумэй уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт харуулаа.

К. Зеленснко.

Фестивальда хабаадагшатай уулзалга

Һаяхан Бурят-Монголой гүрэнэй Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай багшанар ба студентнэр залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадаһан БМАССР-эй габьяата артист нүхэр Бадмаевтай уулзаба. Институдай актова зал соо сугларагшад демократическа залуушуулай гимн дуулаа. Һүүлээрнь нүхэр Бадмаев фестивальда хабаадалсаһан тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Дэлхэйн залуушуул эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ шиидэнгеэр жагсанхай ба Советскэ Союзда, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда инаг дуратай байһан тухай нүхэр Бадмаев хэдэн олон жэшээ баримтанууд дээрэ харуулба. Тиигээд фестивальда хабаадагшадай тангаригай текст уншажа үгөө.

Уулзалгада байлсагшад нүхэр Бадмаевай хөөрөө һонирхожо шагнаба. Институдай директор нүхэр Е. Рампилова, студентнэр Цыжипова, Ячменева гэгшэд үгэ хэлэжэ, эб найрамдал хамгаалгада залуушуулай угаа ехэ үүргэтэй байһание тэмдэглэбэ.

Б. Батоев,
Д. Дамдинов.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Мебель улам олоор бүтээн гаргана

Олзоборилгын кооперациин артельнүүд мебель улам олоор бүтээн гаргадаг болонхой. Ороной олон областьнуудта механизированнэ томо предприятинууд байгуулагдаа. Ажаллажа байгаа мебельнэ фабрикануудай үйлэдбэриин хүсэниинь нилээд нэмээ.

Энэ жэлдэ лэ РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин артельнүүдтэ мебельнэ 100 цехүүд ба хатаалгын 30 камеранууд ажаллажа эхилэнхэй. Олзоборилгын олон артельнүүд жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур хэдэн миллион стол, стул, шкафуудые бүтээн гаргаха байна.

(ТАСС).

Сахалинай виноград

Холмско үрэ-жэмэстэ культурануудай туршалгын станцида виноградай түрүүшын ургасые хуряажа дүүргэбэ.

Японско селекционернүүд Урда Сахалинда виноград ургуулха гэжэ ядаһан юм.

Харин советскэ селекционернүүд мичуринска һургаалай үндэһөөр тус арал дээрэ виноград ургуулдаг болонхой. Энэ жэлэй ургаса хадаа мичуринска биологиин шэнэ илалта болоо — эшэ бүхэнһөө 8—12 килограмм виноград абтаа.

Мүнөө аралай хэдэ хэдэн районуудай колхозууд ба совхозууд виноградай эшэнүүдые һуулгажа байна.

Волго-Донской уһан замые ашаглалгада оруулха бэлэдхэл

Суднаар ябаха Волго-Донской канал ерэхэ хабартаа ашаглалгада оруулагдахань. Донецкэ нүүрһэ ба металл, кубанска шэниисэ тээһэн суднонууд Волгоор ябадаг болохо юм.

Бусаха замдаа модо, элдэб машинанууд ба бусад ашаануудые ороной центральна ба баруун-хойто районуудһаа, Уралһаа зөөхэ байна.

СССР-эй гол мүрэнэй флодой Министерство хадаа каналые ашаглаһан түрүүшын жэлдэ Москва—Ростов-на-Дону гэжэ 3.250 километр, мүн Сталинград — Ростов-на-Дону, Сталинград—Калач гэжэ пассажирска лининүүдые нээхээр хараална.

Тус лининүүдтэ ябаха суднонууд үгтэнхэй. Тэдэнэй арбаниинь (тэрэ тоодо «Пушкин», «Лермонтов», «Марксист» гэжэ пароходууд) Москва — Ростовой линидэ табигдаха. Сталинград — Ростовой линидэ «Москвагай 800 жэл», «Роза Люксембург», «Советскэ республика» ба бусад суднонууд ябаха. Шэнэ «Донской далайда» тамарха пароходуудай корпусуудынь тусхайлан бүхэлэгдэхэ юм.

Волго-Донскойн уһан замаар ябаха шэнэ түхэлэй пассажирска пароходуудые бүтээхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Ждановай нэрэмжэтэ «Красное Сормово» заводойхид Москва — Ростовой линидэ ябаха тон хүсэтэ гурбан палубатай электроходой дизель бүтээхээр бэлэдхэнэ.

Волго-Донской каналаар ашаа зөөхэ хүсэтэ теплоходууд бүтээгдэнэ.

Агууехэ барилгада ажалладаг эхэнэрнүүд

ТАХИА-ТАШ. Главна Туркменскэ каналай барилгада эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр хабаадана. Хэдэн зуун патриотканууд автомашинануудые ябуулна, лабораторинуудта ажаллана, топографическа картануудые зохёоно, гидротехническэ ехэ барилга түсэблэн хараалха ябадалтай холбоотой орёо асуудалнуудые шиидхэнэ.

Туркменскэ ССР-эй наукануудай академиин ботанико-ургамалай институдай научна хүдэлмэрилэгшэ Н. Т. Нечаева Кара-Кумай центральна ба зүүн-урда хубидахи ургамалнуудые шэнжэлнэ.

Сүл губиие шэнжэлэгшэд хадаа долоодохи экспедициин инженер-гидролог Елена Волковагай, Усть-Уртска экспедициин ботаник Мария Черновагай, топографууд Лидия Козловина ба Нина Спиринагай нэрэнүүдые омогорхолтойгоор дурдана. Эдэнэрэй хэниинииье хэдэн зуун километр сүл губида ябажа, Кара-Кумай байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ өөһэдынгөө эрхим оруулалта хэбэ.

(ТАСС).

Авиамоделистнүүдэй бүхэсоюзна рекорднууд

В. П. Чкаловай нэрэмжэтэ СССР-эй Центральна аэроклубай авиационно спортивна комисси хадаа московско авиамоделист Александр Самойловой тогтооһон рекордые бүхэсоюзна шэнэ рекорд гэжэ баталба.

Тэрэ хадаа механическа двигательтэй самоледой модель бүтээбэ, тэрэнь час соо 34,4 километр түргөөр ниидэһэн байна.

Авиационно спортивна комисси хадаа Харьков городой 16 наһатай авиамоделистка Зинаида Фирсюк гэгшын тогтооһон туйлалтые бүхэсоюзна шэнэ рекорд болгон баталба. Тэрэнэй бүтээһэн «ниидэгшэ дали» түхэлэй самоледой модель реактивна двигательтэй юм, тэрэнь агаарта 4 минута 37 секунда ниидэбэ

(ТАСС).

Советскэ планеристка М. Пылаева дэлхэйн рекорд туйлаба

В. П. Чкаловай нэрэмжэтэ СССР-эй Центральна аэроклубай авиационно спортивна комисси болбол Московско планеристка Марина Пылаевагай тогтооһон рекордые дэлхэйн рекорд болгон баталха тухай мэдээсэлые Уласхоорондын авиационно федерациһаа октябриин 2-то абаһан байна.

Июниин 23-да нүхэр Пылаева Антоновой реконструкциин планерээр 226,2 километр ниидэжэ, тиин урдада французска планеристкала хамаатай байһан дэлхэйн рекордые ахижа гараа юм. (ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна үдэшын һургуулида ВКП(б)-гэй түүхээр семинарска заняти үнгэргэхэ тухай

«ВКП(б)-гэй түүхые Хуряангы курсые» хэблэн гаргалгатай дашарамдуулан партийна пропаганда эмхидхэхэ тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо партийна гэгээрэлэй системэдэ семинарска занятинуудай ямар ехэ үүргэтэй байһаниинь тодорхойлогдоһон байна. Семинарнууд дээрэ ехэ теоретическэ асуудалнууд табигдадаг. Хэрбээ һурагшад семинарга һайнаар бэлэдхээд, тэндэ табигдаһан теоретическэ асуудалые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ һаа, тэрэниие гүнзэгыгөөр ойлгохо байна.

Партийна үдэшын һургуулинуудай зарим һурагшад семинарнууд дээрэ теоретическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадангүй, дуугай һуугаад үнгэрдэг юм. Тиимэһээ ямар нэгэн асуудал тухай өөрынгөө һанамжа хэлэхые, нүхэдэй хэлэһэндэ нэмэхые гү, али тэрэниинь заһан хэлэхые ниимэ һурагшадта дурадхажа, семинарай хүдэлмэридэ тэдэниие хабаадуулха гээшэ заняти хүтэлбэрилэгшын уялга болоно. Теоретическэ асуудалнуудаар үгэ булялдаа хэхэдээ удха һайнтайгаар хэлэдэг, хэлэниинь хурса тодо болохо байна.

Теоретическэ асуудалнуудые партийна организацинуудай бодото хүдэлмэритэй ба тэдэнэй зорилготой нигта холбоотойгоор семинарнууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ шухала. Партийна үдэшын һургуулинуудай хүдэлмэридэ үзэгдэдэг нэгэ алдуу тухай һануулха шухала болоно. Тэрэ алдуунь юуб гэхэдэ, элидхэлшэд ба һурагшад семинарска заняти дээрэ элидхэл хэхэдээ гү, али үгэ хэлэхэдээ теориие практикатай холбохые оролдон партийна организацийн ажабайдалһаа һайн ба муу баримтануудые абажа тоолоод лэ, тэдэндэ ямаршье шэнжэлэл хэдэггүй байха юм. Тиимэһээ, партийна үдэшын һургуулинууд хадаа баримтануудые ба событинуудые марксистско-ленинскэ һургаалай ёһоор бэеэ даагаад шэнжэлхэ дүршэл һурагшадта олгохо ёһотой.

Семинар хүтэлбэрилэгшэ болбол занятинуудай шанарые дээшэлүүлхын тула һурагшадтайгаа түрүүн хөөрэлдөө хэдэг юм. Пропагандист болбол энэ хөөрэлдөөн соогоо семинарай гол зорилгые тайлбарилха, зүбшэн хэлсэгдэхэ темые бэеэ даагаад шудалха ябадалдань һурагшадта шэглэл олгожо үгэхэ, темын гол шухала асуудалнуудые тодорхойлхо, ямар ном уншахаб гэжэ хэлэжэ үгэхэ, элидхэлшэдые томилхо ёһотой.

Элидхэлшын хүдэлмэридэ туһалха гээшэ пропагандистын зорилго мүн. Тэрэ хадаа элидхэлэй түсэбые баталха, теоретическэ гол асуудалнуудта, теоретическэ материалые мүнөө үеын байдалтай холбохо хэрэгтэ элидхэлшын анхаралые хандуулха зэргэтэй. Тэрэшэлэн хүтэлбэрилэгшэ хадаа элидхэлээ хэды шэнээн ехээр бэшэхэб гэжэ хэлэжэ үгэдэг, элидхэлшын табиһан тезисүүдые уншажа, семинарска занятиин урда тээ элидхэлэй удхатай танилсадаг байха юм.

Элидхэл зохёолго хадаа һурагшадай һанал бодолоо эли тодоор ба зүбөөр найруулжа һураха хэрэгтэ ехээр туһалдаг байна. Һурагша болбол элидхэл гү, али реферат зохёоходоо, мэдүүлэл, үгэ бүхэниие һайнаар бодожо үзэдэг байха юм. Тэрэ хадаа олон ном нэмэжэ уншадаг, мэдүүлэлнүүдээ дахин шалгажа лабладаг ба бэеэ даагаад ном үзэхэ дүршэлтэй болодог байха юм.

Һурагшад зарим теоретическэ ба практическа асуудалнуудаар семинарай хүтэлбэрилэгшэдэ хандажа, зүбшэхэ баатай болодог байха юм. Тиимэһээ тусхай тогтоогдоһон сагта семинарые хүтэлбэрилэгшын индивидуальна ба групповой консультаци хэхэдэнь таарамжатай байдаг. Консультаци үгэхэ үедээ семинарай хүтэлбэрилэгшэ һурагшадай хүдэлмэриин методтэй танилсадаг, уншаһан материалаа хэр зүбөөр ба гүнзэгыгөөр ойлгоһыень шалгадаг байна. Гадна, һурагшадай конспектнүүдые ба лекцинүүдые бэшэһые шалгадаг байха юм.

Лекци уншалга ба темые зүбшэн хэлсэлгэ хоёрой хоорондо зохихо забһарлалга хэхэ гээшэ семинарые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай. Лекциин уншагдаһанай һүүлээр 10—12 хоноод семинарска заняти хэхэдэ таарамжатай юм. Энэ үе соо һурагшад дурадхагдаһан номуудые өөһэдөө уншажа, семинарта һайнаар бэлэдхэхэ ба семинар дээрэ темэ зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа шадаха байна.

Пропагандистын методическа шадабариһаа ба теоретическэ бэлэдхэлһээ семинарнуудые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ нилээд дулдыдадаг юм. Пропагандист хадаа семинарай хүдэлмэриие хүтэлбэрилдэг, хүнүүдэй үгэ хэлэхэдээ алдуу дутуунуудые гаргабалынь тэрээндэ һурагшадай анхарал хандуулдаг, тэдэнэй һэрэмжые дээшэлүүлдэг, нүхэдэйнгөө буруугаар хэлэһэниие алдангүй тэмдэглэн абаха шадабари олгодог байна.

Семинарска заняти хадаа пропагандистын үгэ хэлэлгээр дүүрэдэг юм. Тэрэ хадаа элидхэлые зүбшэн хэлсэлгын дүн гаргадаг, темын асуудалнуудай хэр зүбөөр шиидхэгдэһэн тухай хэлэдэг, урдаа табигдаһан зорилгые элидхэлшын хэр һайнаар дүүргэһые тэмдэглэдэг, элидхэлэй ба үгэ хэлэлгын дутуунуудые элирүүлдэг, теоретическэ материалай мүнөө үеын байдалтай хэр зүбөөр холбогдоһые заадаг байха юм.

Тэрэ хадаа темые зүбшэн хэлсэлгын үедэ гараһан асуудалнуудта хүсэд харюу үгэдэг, элидхэлшэдэ ба һурагшадта нэмэлтэ асуудалнуудые табидаг, һурагшадай юумэ дутуу хэлэһэн байбалынь нэмэлтэ хэдэг юм.

Лекцинүүдэй ба семинарска занятинуудай удхые парторганизацинуудай хододоо шалгажа байдаг, зохёоһон лекциие зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэдэг, семинарска занятинуудай түсэбтэй танилсадаг, семинар үнгэргэлгын дүнгые зүбшэн хэлсэдэг, һурагшадые литературaар хангадаг, тэдэнэй бэеэ даагаад хүдэлмэрилхэдэ туһалдаг һаань, семинарнууд идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрдэг гэжэ партийна үдэшын һургуулинуудай дүй дүршэлһөө элеэр харагдана.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг партийна үдэшын һургуулинуудай ба пропагандистнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолжо тарааха гээшэ шухала байна.

Н. КУЗНЕЦКИЙ.

Дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружок эмхидхэгдэбэ

Бичурын аймагай Заганай сомоной территориальна партийна организациин коммунистнууд үнгэрэгшэ жэлдэ «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха гол түхэлэй кружогто һураһан байгаа. Тэдэнэр программна материалаа һайнаар ойлгожо гараа һэн.

«ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружок мүнөө жэлдэ эмхидхээбди. Энэ кружогые хүтэлбэрилэгшөөр эрдэм бэлэдхэл һайнтай коммунист багалагдаа. Тус кружогто марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые үзэлсэхэ байһан туладань, хэрэгтэй болохо литература бүрин ологдоһон байна. Мүн харуулан ойлгуулха зүйлнүүд, бэшэгэй хэрэгсэлнүүд хүсэд бэлэдхэгдэнхэй. Занятиин болохо газар, үдэр ба саг тогтоогдонхой.

Һуралсалай амжалта коммунистнуудай өөһэдынь оролдолгоһоо, пропагандистын шадамараар хүдэлмэрилгэһөө, һурагшадай жаяг заршамһаа гол түлэб дулдыдаха байна.

Тиимэһээ партийна организаци хадаа пропагандистда туһаламжа үзүүлхэ, тэрэнэй хүдэлмэриие хинаха, жаяг заршам һайнаар табиха хэрэгтэ саг үргэлжэ анхарал хандуулха байна.

Ю. Дагбаев, партийна организациин секретарь.

„Агитаторай блокнодой“ 18-дахи номер

ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитациин таһагай гаргадаг «Агитаторай блокнодой» 18-дахи номер хэблэгдэн гараба. Тус номерто «Агитаторнуудай арюун уялга» гэһэн түрүү бэшэг, «Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэһэн бүлэг доторнь: «Хонидой тоое олошоруулая, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлэе!» гэһэн темээр Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хониин ажалай фермын агитатор Даши Жамбаловай үнгэргэһэн хөөрэлдөөн, «Михаил Ковалевскиин комбайнова агрегадта» гэжэ нүхэр Сабжаевай статья толилогдсо. Тэрэшэлэн 1951 оной октябрь һарада үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнэй темэ ба литература заагданхай.

Ярославскиин нэрэмжэтэ Московско механическа заводой коллектив СССР-эй Министрнүүдэй Совдэй дамжуулгын Улаан тугые наймадахяа абла.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргалгын цех соо. Эрхим стахановецуудай нэгэн — слесарь-хабсаргагша А. Н. Калмыков (зүүн гарһаа) ба бригадир А. М. Семин гэгшэд шэнгэн зүйл эюулхэ автомат хабсаргажа байна. Тэдэнэр халаан соогоо 2,5 нормо дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Оролдосотойгоор ажалладаг избач

Хойто-Байгалай аймагай Байкальска уншалгын байшангай избач нүхэр Корытова колхознигуудай дунда ниитэ-агитационно хүдэлмэри шадамараар ябуулна. «Победа» колхозой таряанажалай бригадануудта элдэб һонин асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд ходо үнгэргэгдэжэ байдаг. Жэшээнь, ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай, хүдөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахиха тухай, Советскэ Союзда дэлхэйн арадуудай инаг дуратай байдаг тухай һонирхолтой лекцинүүд үнгэргэгдөө.

Мүн нүхэр Корытова колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар, дэлгэрүүлхэ, ажалайнь жаяг заршам бэхижүүлхэ тушаа ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Энэ уншалгын байшангай дэргэдэ хүндэлэлэй доска эмхидхэгдэнхэй, мүрысөөнэй дүнгүүд харуулагдажа байдаг.

Нүхэр Корытова тэрэшэлэн малшадай культурно-ажаһуудалай условинуудые һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулна.

И. Волегжанин.

Багшанар—эдэбхитэй агитаторнууд

Түнхэнэй аймагай Еловско эхин һургуулиин багшанар Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр үнгэргэнэ. Тус һургуулиие даагша нүхэр А. Кляшева ханын газетэ гаргалгада туһална. Багша К. Горелова хадаа Г. Томиловай комбайнова агрегадта ошожо, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэнэ. Түрүүшынгээ жэлдэ багшалжа байһан нүхэр А. Золотарева гүрэндэ тушаагдаха таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалга дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна, үдэр бүхэндэ хөөрэлдөө, газетэ уншалга эмхидхэнэ, мүн «дайшалхы хуудаһануудые» гаргалсана.

П. Демин.

Норвегиин Правительстводо Советскэ Правительствын эльгээһэн ното

Энэнэй урда тээ хэблэлдэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, Норвегиие немецко-фашистска эзэмдэгшэдһээ сүлөөлхэ үедэ наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые норвежскэ засагаархид мүнөө могилануудһаа олоор малтан гаргажа байна.

Норвегиие гитлеровскэ эзэмдэгшэдһээ сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй дурасхаалые хүндэлхэ ябадалда таарахагүй тиимэ хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүү буруушаалаа Норвегидэхи Советскэ Посольство Норвежскэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ нэгэнтэбэшэ мэдүүлһэн байха юм. Норвегиин хойто гурбан губернинүүдтэхи — Норланддахи, Тромсдохи ба Финмаркдахи могилануудһаа советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые Тьетта аралда урилуулан абаашахын тула малтан гаргаха ябадал ороймдоо шухала болоогүй гэжэ Посольство мүн лэ зааһан байна. Гэхэтэй хамта, Посольство хадаа Норвегидэ байгаа кладбищинуудтахи могилануудые зохид һайн болголгые өөртөө даажа абахаар бэлэн байһанаа мэдүүлээ һэн.

Энэ асуудалаар Норвегидэхи СССР-эй Посольствын һүүлэй, августын 22-ой нотодо харюу болгон, Норвежскэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хадаа советскэ сэрэгшэдэй могилануудые усадхаха түсэбөө болюулхые сентябриин 19-нэй нотоор арсаад, бүхы могиланууд Тьетта арал дээрэ абаашагдаха гэжэ мэдүүлһэн, тус түсэбые бэелүүлхэ хүдэлмэри болюулха ябадал ехэ бэрхэшээлнүүдтэй холбоотой хэбэртэйгээр дурдаһан байна.

ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр А. Я. Вышинский энэ оной октябриин 1-дэ Советскэ Правительствын иимэ нотые норвежскэ посол г-н Хельгебидэ барюулаа:

«Норвегиие немецко-фашистска эзэмдэгшэдһээ сүлөөлхэ үедэ норвежскэ территори дээрэ наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые олоор эксгумаци хэхэ (могилануудһаа малтан гаргаха) хүдэлмэри норвежскэ засагаархидаар эхилэгдэнхэй гэжэ мэдээсэһэн, Норвегиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын энэ оной сентябриин 19-нэй нототой дашарамдуулан Советскэ Правительство иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Норвегиин территори дээрэ хүдөөлүүлэгдэһэн советскэ сэрэгшэдэй могилануудые амяараа ба холо газарнуудта олоор урилуулха ябадал бэелүүлхэ гэһэн Норвежскэ Правительствын һанаашалгань практическа шухала болоогүй байһан тушаа Ослодохи СССР-эй Посольство Норвегиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын анхаралые хандуулһан байгаа. Иимэ тобшололой зүбынь юун дээрэһээ харагданаб гэбэл, энэ хадаа гол түлэб Норланд, Тромс ба Финмарк гэжэ хойто гурбан губернинүүдтэхи, немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүүсэн советскэ сэрэгүүдэй дайлалдаһан ба советскэ хэдэн мянган сэрэгшэдэй наһа бараһан районуудтахи нилээд олон могилануудта хамаадаха ёһотой байна. Советскэ сэрэгшэдэй могилануудай олонхинь һуурин газарнуудтахи кладбищинууд дээрэ хамтадхагданхай, гэхэтэй хамта олонхи могиланууд дээрэ монументнүүд табигдаһан ба тусхай хоройнууд баригдаһан байха юм. Энэ ушар хадаа Норвегиие сүлөөлхэ үедээ гитлеровскэ эзэмдэгшэдтэ алуулһан советскэ сэрэгшэдэй дурасхаалые хүндэлхэдэнь хүн зондо хүнгэдхэжэ үгэнэ.

Хойто Норвегидэ могилануудайнь байһан советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые хүдөөлүүлхэ газар болгожо холын ба хүн зоноор үсөөн, мүнөөнэйхиһээнь 800—1000 километрын хараанда байдаг Тьетта арал олгдоо гэжэ Норвегиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын августын 2-ой ното соо ... дээсэгдэнэ. Ороной бусад ... нуудта кладбищинуудтай советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые норвежскэ засагаархидай урилуулхаар һа... шалһан газарынь Норвегиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын сентябриин 19-нэй ното соо за... даагүй байгаа гэбэшье, «Советскэ сэрэгшэдэй могилануудые Норвегиин 2—3 газарнуудта» хамтаруулхаар багсаагдана гэжэ Министерствын энэ оной июлиин 10-ай ното соо хэлэгдэнэ. Тиимэһээ, ... сад могилануудынь мүнөө хү... лүүлэгдэнхэй байһан гол газарнуудһаа хэдэн зуун километр... хараанда абаашагдажа хамтаруулагдахаар мүн лэ багсаагдана.

Нэгэ үедэ норвежскэ хүн зон... туһаламжатайгаар ба хабаадал... тайгаар хэгдэжэ могиланууд дээрэ табигдаһан памятнигуудые ба ... дээрэхи плитануудые могила ... луулхадаа дэлбэлһэн; жэшээлхэдэ, Нарвигта, Харстда, Бейсфордто ба Будада хоройнуудыень һандаргаһан ба могиланууд болон кладбищинуудые мүр сараагүй болго... үгы хэһэн зутар баримтануудта ... шаа Советскэ Правительство ... гай үнгэрхэ ёһогүй байна. Кладбищинууд дээрэ табигдаһан монументнүүдые усадхаһан ба советскэ сэрэгшэдэй могилануудые бүр... һэн үгы хэһэн баримтануудта ... мэдээсэлнүүд норвежскэ хэблэлдэ тунхаглагдаһаниинь элитэ.

Тэрээнһээ гадна, фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү байлдаанай үедэ наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй дурасхаалые доромжо... һон ябадал гэхэһээ ондоогоор ... нэхын аргагүй норвежскэ засагаархидай тиимэ хэмжээ-ябуулгану... тухай һүүлэй үедэ элитэ болоо... Жэшээлхэдэ, 118 хүнэй хүдөө... лэгдэһэн Нарвигай районой ... кладбищиин хүүрнүүд саарһан ... шээгүүд соо хэгдэжэ, һалан ... гаар абаашагдаһан байна. Тиимэ... дээ мэшээгүүд соо толгойнууд... хээд, могилануудтахи хэрээһэ... ба бэшэлгэтэй хабтагайнууд... эмдэһэн, обоолжо хаяһан ба... юм.

СССР-эй Посольство болбол ... ветскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые ... гилануудһаа олоор малтан гарга... гэжэ норвежскэ засагаархидай ... раалһан хэмжээ-ябуулгануудые ... гэнтэбэшэ, нэрлэн хэлэбэл авгус... тын 22-ой ното соогоо буруушаа... һан байна. Могилануудые гу... тай зохид болгохо ябадалтай ... боотой оролдолгонууд ба гарга... нуудые даажа абахабди гэжэ По... сольствомнай нэгэнтэбэшэ мэдүүл... һэн байха юм. Тиигэбэшье, моги... ланууды урилуулха хүдэлмэри... эхилэнхэй, мүнөө үедэ «хүдэлмэ... рээ зогсоохо ба түсэбүүдээ ш... хэн хубилгаха ябадал ехэ бэр... шээлнүүдтэй холбоотой бол... гэжэ Норвегиин Гадаадын Хэрэ... гүүдэй Министерство сентябриин 19-дэ манай Посольстводо мэ... сэһэн байна.

Могилануудһаа хүүрнүүдые ма... тан гаргаха хүдэлмэриие зогсоо... готой холбоотой бэрхэшээл... байха хэбэртэйгээр Норвегиин Га... даадын Хэрэгүүдэй Министерствын ... мэдүүлһэн дурдалгануудынь ... шье үндэһэ баримтагүй байна... жэ СССР-эй Правительство то... но. Советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүү... дые могилануудһаа олоор малтан гаргаха талаар норвежскэ засагаархидай хэжэ байгаа эдэ ... ябуулгануудые Советскэ Союз ... шаа харша муу ябуулганууд ... һээ ондоогоор Советскэ Правительствын хараха аргагүй.

Советскэ Правительство бол... Норвегидэхи советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүдые могилануудһаа олоор малтан гаргаха хүдэлмэреэ ... вежскэ засагаархидай дары болюул... хыень эринэ.

Гэхэтэй хамта, Норвегидэхи Советскэ сэрэгшэдэй могилануудые асхид һайн болгохо хэмжээ абахын тула хоёр талын түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэгдэһэн холимог комисси байгуулхые Советскэ Правительство дурадхана».

Модошод-рационализаторнууд

МИНСК. Белоруссиин леспромхозуудай уралан нарижуулагшад үнэтэ дурадхалнуудые оруулна.

Брестскэ областиин Ружанска леспромхозой механик нүхэр Марахасинай зохёоһон электро-хюрөөгөөр паарлан хүдэлмэрилхэ шэнэ арга Минскэ, Полесскэ, Пинскэ ба Брестскэ областьнуудай хэдэ хэдэн леспромхозуудта амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Энэ хадаа ажалай бүтээсые 40 процентээр дээшэлүүлхэ ба нүүдэл электростанцинуудые ашаглалга нилээд һайжаруулха байна.

Витебскэ областиин Ельскэ леспромхоздо, Витебскэ обла... Чепинскэ леспромхоздо инж... нүхэр Мартыновскиин дур... лаар электролебёдконууд ... тээлгын хүдэлмэридэ ашагла... на. Тэрэнэй ашаар рельсовэ ... дуудта ашаа тээлгын хүдэлмэри гурба дахин түргэнөөр бүтээгдэг болоо.

Белоруссиин ой модоной ... мышленностиин предприяти... шэнэ аргануудые ашагла... ашаар жэлэй эхинһээ хойшо ... сэбһөө гадуур миллион улу... түхэригэй олзо оруулаа.

(ТАСС).

Намарай пар хахалалгые түргэдхэхэ

Республикын түрүү колхозууд болон машинно-тракторна станцинууд таряа хуряалгые түргэнөөр ябуулхатаяа хамта, ерэхэ жэлэй тарилга хэхэ газар бэлдэжэ байна. Намарай пар саг соонь, һайн шанартайгаар хахалалга хадаа таряанай ургаса дээшэлүүлхэ шухала хэмжээнүүдэй нэгэниинь мүн. Манай республикын машинно-тракторна станцинууд болон колхозууд ерэхэ жэлэй хабарай бүхы культурануудые тариха газар бэлэдхэхэ дүүрэн арга боломжотой. Энэ жэлдэ бүтээсэ ехэтэй гусеничнэ тракторнууд олоороо абтаһан байна. Теэд, намарай пар саг соонь, һайн шанартайгаар хахалха аргатай байбашье, олон МТС-үүд, колхозууд энэ хүдэлмэриие унжагай нобшоор ябуулна. Октябриин 1-нэй мэдээгээр республика доторой намарай пар хахалалгын түсэб оройдоо 30,3 процент дүүргэгдэһэн байна.

«Республикын колхозуудта намарай пар хахалалгын ябаса тухай» сентябриин 25-да гараһан тогтоол соогоо партиин обкомой бюро болбол Яруунын, Баргажанай аймагуудта энэ хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдана гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. Теэд эдэ аймагуудай колхозуудта ямаршье хубилалта болоодүй. Энэ юун дээрэһээ юхёолдооб гэхэдэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые ээлжээнэй ёһоор хүтэлбэрилдэг буруу метод хэрэглэгдэжэ байһан хэбээрээ. Мүн Түнхэнэй, Хориин, Заиграйн аймагуудай колхозууд болон МТС-үүд тус хүдэлмэри ехээр удааруулна.

Машинно-тракторна станцинууд намарай парай эхэнхи хубиие хахалха ёһотой аад, тон багахан хүдэлмэри хэһэн байна. Жэшээнь, Куйтунска, Эгэтын, Кыренскэ, Баргажанай, Хэжэнгын МТС-үүд намарай пар хахалалгые 5—26 процент дүүргэһэн байна. Тус МТС-үүдэй директорнүүд нүхэд Цикало, Бимбаев, Тулуев, Игнатьев гэгшэд энэ хүдэлмэриие таһалдуулжа байгаашье һаа, пар хахалалгада хүрэхэ тооной машинануудые гаргаадүй, тиихэдэ соломо, михиинэ хуряалга, һурилэлгэ эмхидхээдүй, тракторнуудаа хоёр халаанда хүдэлмэрилүүлдэггүй байна. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэн үсөөнтэйбди гээд, һайн тэжээл болохо соломо, михиинэ хуряан һурилжэ абадаггүй байна. Энэнь пар хахалалгада ехэ һаад ушаруулна. Шалгаад үзэхэдэ, колхозуудта хүдэлмэришэдэй үсөөн дээрэһээ хүдэлмэринь муугаар ябуулагдана бэшэ, харин бүхы арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэжэ шадаагүйһөө болоно. Жэшээнь, Кяхтын аймагай Большелугска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо полинуудай соломо хуряагдаагүй ба тракторнуудай муугаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ намарай пар хахалалга муугаар ябуулагдана. Тиихэдэ энэ колхозой 15 шахуу хүн ямаршье хүдэлмэридэ хабааданагүй. Мүн Мухаршэбэрэй аймагай «Искра», «Улаан Шулуута» колхозуудта, Бичурын аймагай «Коммунизм», Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудта иимэрхүү ушар үзэгдэнэ. Тиимэһээ колхознигуудые зүбөөр хубаарилан табиха, ажалай жаяг заршам һайжаруулха шухала. Энэ хүдэлмэриин ехээр гээгдэжэ ябаһанай шалтагаанай нэгэниинь юуб гэхэдэ, намарай пар хахалалга таряа хуряалгатай тааралдуулан ябуулагданагүй, хүдэлмэриин буруу метод —ээлжээн орхигдоодүй.

Намарай пар хахалалгые юрэнхыдөө удаанаар ябуулхаһаа гадна, зарим колхозууд тэрэнэй шанарай түлөө тэмсэнэгүй. Жэшээнь, Кяхтын аймагай Сүбэгтын сомоной Маленковой нэрэмжэтэ, Большелугска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд, мүн Ториин аймагай «Коммунизм», «Зоветы Ильича» колхозууд пар муу шанартайгаар хахалһан байна. Агротехникын заабари бүдүүлигээр эбдэн, предплужниггүй плугаар, гүйхэнөөр 12—15 сантиметр гүнзэгытэйгөөр, ехэ забһар гарган хахалһан ушар эдэ колхозуудта үзэгдэнэ. Тус аймагуудай аймгүйсэдкомуудай хүдөө ажахын таһагуудай болон МТС-үүдэй агрономууд иимэ голодһо гаргадаг хүнүүдтэ ямаршье хэмжээ абаагүй. Жэшээнь Кяхтын аймагай хүдөө ажахын таһагай главна агроном нүхэр Игумнова агротехникые эбдэһэн баримтануудай байбашье һаань, хэмжээ абанагүй, муу шанартай хүдэлмэритэй дадашоод байна.

Кяхтын, Ториин, Кударын, Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Хориин, Түнхэнэй аймагуудта пар хахалха гэһэн полинуудтань соломо, михиинэ хуряагдаагүй, мүн тракторна бригадануудые прицепщигүүдээр, горючи ба уһа зөөгшэдөөр хангаагүй дээрэһээнь намарай пар хахалагданагүй. Тиихэдэ Хориин, Сухын, Ториин, Суулгын, Ехэ-Куналейн, Эгэтын МТС-үүдэй тракторнууд эбдэршөөд, 5—7 хоногто миин хэбтэжэ байна. Иимэ болошогүй ябадалые саашадаа удаан тэсэхын аргагүй.

МТС-үүдэй дирекцинүүд тракторна бригадануудта техническэ һайн туһаламжа үзүүлхэ, нүүдэл мастерскойнуудай хүдэлмэриие һайжаруулха ёһотой. Тиихэдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тракторна бригадануудта ябадаг хүнүүдээ хүсэлдүүлхэ, полинуулайнгаа соломо, михиинэ дары хуряажа абаха ёһотой. Намарай пар хахалалгые болзор соонь, октябриин 15 хүрэтэр дүүргэхын тула МТС бүхэн, тракторна бригада болон колхоз бүхэн тэмсэхэ, бүхы арга боломжоёо элсүүлхэ, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ёһотой.

С. Автушенко,
республикын хүдөө ажахын Министрын орлогшо.

Хонидые намартаа бэлшээн таргалуулха тухай

...1951—1955 онуудай туршада ...рубликын колхозуудай хони ...р үсхэбэрилхэ ба hooһo ехээр ...дхэхэ хэмжээнүүд тухай» ...АССР-эй Министрнүүдэй Со... ба ВКП(б)-гэй обко... бюрогой тогтоолые ...таагаар дүүргэхын тула ...й үбэлжэлгэдэ эртээн... һайнаар бэлэдхэлгэ угаа ...удхашанартай. Ерэхэ үбэл... бэлэдхэлэй нэгэн шухала ...ээн хадаа хонидые намартаа ...н таргалуулха ябадал бо... Дунда ба дундаһаа дээшэ ...лтай болгогдожо үбэлжэлгэ... ...руулагдаһан хонид үбэлэй ...нние һайнаар тэсэдэг, элүүр ...хурьгалые түрэдэг ба ехэ ...о үгэдэг байха юм. Намартаа ...ай адуулгые зүбөөр эмхидхэ... ...ехэ хонидой амидын шэгнүүр ...15 процентээр, хурьгадай ами... шэгнүүр 70—80 процентээр ...р байна. Элдэб концентриро... тэжээл хэрэглэлгүйгөөр ...тал адуулгыень зүбөөр эмхид... ...й ашаар хонид дундаһаа ...шадалтай болгогдодог. Ма... республикын колхозууд бэл... ...н үргэн ехэ газарнуудтай ...намартаа хонидоо бэлшээн ...луулха хүсэд арга боломжо... Бэлшээриидэ таргагдаха хо... ...найнайнь амидын шэгнүү... ...ба тамир шадалай зэргээр ...амаряа отара болгон ...ээхэдэ иланга... һайн ...лта түйлагдадаг гэжэ тү... ...хонишодой дүй дуршал ...айна. Тала газартай ай... ...дта тиимэ отаранууды ...300 хонидhoo, хадатай газар... ...150—200 хонидhoo бүридхэхэ... ...арамжатай. Ного... һайнтай ... дээрэ хонидой отара... ...һураггүй олон хонидhoo бү... ...дэхэ ба ногоо муутай бэл... ...дээрэ үсөөншэг хонидhoo ...эхэ зэргэтэй. Тиихэдэ ...а бүхэндэ бэлшээриин түс... участок таһалагдан тү... байна. Намарай үе... ...онидые бэлшээхэ эгээн һайн ...ри гэхэдэ, соломын узуур ...абшалангай отава юм. Ного... һайнаар ургаһан ниидэ участо... ...дээрэ бэлшээхэдэ хонид түргэнээр һайжардаг, һайнаар ороондо ородог ба эхирлэдэг байна.

Бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэнь ехэ удхашанартай. Хонидые адуулгада эртэ гаргаад, үдэшэ орой болотор бэлшээриин нэгэ захаһаа эхилээд, жэгдээр тараан удаахан ябуулжа бэлшээхэ ёһотой. Нэгэ хэды час соо адуулһанай һүүлээр хонидые бэлшээри дээрэнь амаруулдаг юм. Наратай дулаан үдэр хонидые үндэр газарта, һалхитай хүйтэн үдэр һалхигүй доро газарта ба һалхи руу тууҗа адуулха ёһотой.

Хонидые намартаа бэлшээн таргалуулха худэлмэриин угаа ехэ туһатай байһание хараадаа абажа, манай республикын түрүү хонишод тэрээние үргэнөөр хэрэглэнэ. Жэшээнь, Яруунын аймагай «Улаан туяа» колхозой хонишод Цыренова, Данзанова, Зугзумова, Чимитова болон бусад хонидые намартаа бэлшээн таргалуулха хэрэгтэ анхаралаа тон ехээр хандуулдаг байна. Үбэнэй ба таряанай хураагданһанай һүүлээр тэдэнэр хонидоо тэрээн дээрэ бэлшээжэ, дунда ба дундаһаа дээшэ тамир шадалтай болгод, үбэлэйнь байрада оруулдаг юм. Үбэлдөө тиимэ хонидые зүбөөр харууһалаад, эдээлүүлээд байхадань, тамир шадалаа гээдэггүй, хабартаа элүүр энхэ түл үгэдэг байна. Тиигэжэ тэдэнэр жэл бүри 100 хонин бүхэнһөө 110—120 хурьга абадаг ба ехэ хонин бүриһөө 3—3,5 килограмм hooһo хайшалдаг байха юм. Тэрэшэлэн Хоринн аймагай Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод намартаа хонидоо бэлшээн таргалуулжа, һайнаар үбэлжүүлдэг, хонинһоо ехэ hooһo хайшалдаг ба олон түл абадаг байна.

Хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэйнгээ түсэбэй түрүүшын жэлэй даабарие амжалтатайгаар дүүргэхын ба хонидойнгоо үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын тула манай республикын колхозууд намартаа хонидые бэлшээн таргалуулха худэлмэри һайнаар эмхидхэхэ зэргэтэй.

К. Хангалова, зоотехник.

Хонишодой уялга

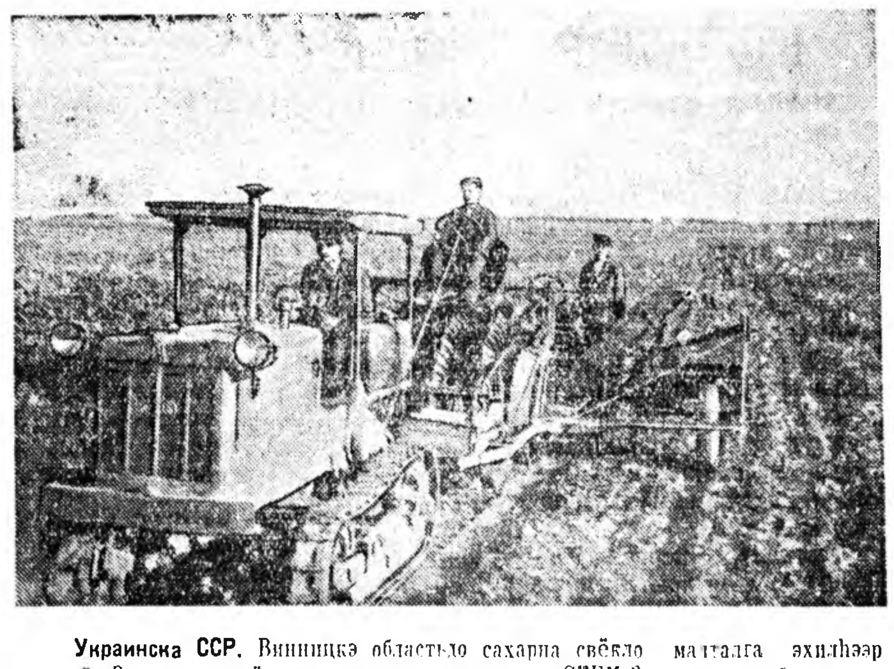
...1951—1955 онуудай туршада ...ликын колхозуудта хони ... үсхэбэрилхэ ба hooһo ехээр ...дхэхэ хэмжээнүүд тухай» рес... Министрнүүдэй Соведэй ВКП(б)-гэй обкомой бюро... ...ые Хоринн аймагай Ле... ...рэмжэтэ томодхогдоһон кол... гэшүүд халуунаар угтажа, ...эжэ хонин ажалые улам ...эхэ хэмжээнүүдые хараалба. ...колхозой ахалагша хонишон ...н Найданова нигэжэ хэлэ...

...0 жэл соо малажалда таһал... ...ий худэлмэрилжэ ябанаб, ...5 жэл соо 2000 шахуу хо... тобир тарганаар харууһал... ...олхозойнгоо фермэдэ тушаа... ...Нёдондо жэл 5 меринос ху... асараа һэмди. Тэдэнние ...оо табижа, үүлтэрыень һай... хэмжээ абажа эхилэн... Мүнөө энэ тогтоолые бэелүүлэлсэхын тула би бүхы шадалаараа оролдохоб. Түбхын түрүүн энэ жэлэй үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын тула оролдохоб. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һаяар дүүргэхээ байнабди.

Энэ колхозой хонишод табан жэлэй эсэстэ хонидойнгоо тоое 19000 болгохо, hooһo абалгые ехэдхэхэ, нарин hooһотой хонидые олоор үсхэбэрилхэ уялга абаба. Хонидоо дулаанаар ба садхалаар үбэлжүүлхын тула энэ зундаа тэжээл ехээр бэлэдхэбэ. Эдэнэр мүнөө соломо суглуулжа, һуриижа абаад, 500 хонинод байра барижа дүүргэхэ болонхой.

Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод жэшээгээр хонин ажал һайжаруулха талаар хараалһан хэмжээнүүдээ бэлүүлхын тула эдэнэр шармайн оролдожо байна.

Г. Очиров.

Украинска ССР. Винницкэ областьдо сахарна свёкло малтаага эхилһээр ушиһай. Энэ жэлээ свёклын плантацинууд дээрэ «СКЕМ-3» гэжэ гурбан рядатай комбайнууд худалмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гайсинска районой «Ново Життя» колхоздо сахарна свёкло малталга харуулагдана. Комбайнер Д. С. Кохашец ба тракторист С. И. Дзюбенко гэгшэд худэлмэрилжэ ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

„Коммунизм" колхоздо

Бичурын аймагай томодхогдоһон «Коммунизм» колхозой таряанажалай ба тракторна бригаданuудай хоорондо Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Колхозниуүд ба механизаторнууд таряа хураалгын, гүрэндэ таряа тушаалгын худэлмэрие ойрын үдэрнүүдтэ түгэсхэхын тула ажалайнгаа темпые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлнэ. Таряанжалай нэгэдэхи бригадын поли дээрэ худэлмэрилдэг Багакуналейн МТС-эй эрхим комбайнер-комсомолец Очир Тубанов самоходно комбайнаараа һаадгүй худэлмэрилжэ, шэнииһын үргэн ехэ талмайн таряа һайн шанартайгаар хурнана. Энэ комбайнер үдэрэйнгөө даабарие ходоодо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Комбайнай сохиһон таряа шэрэлгэ дээрэ автомашинын шофёр Агбан Долгоиев, таряа тээгшэд Бүхэ-Балма Очиров болон бусад үдэрэйнгөө нормые 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүн «Коммунар» комбайн дээрэ худэлмэрилдэг комбайнер-комсомолец Степан Конечных худэлмэриин 18 үдэр соо 200 гаран гектар таряа эрхим шанартайгаар хуряагаа. Нүхэр Конечных зарим үдэрнүүдтэ 20 гектар хүрэтэр хуряадаг юм. Тэрэшэлэн таряанажалай гурбадахи бригадын поли дээрэ худэлмэрилдэг комбайнер-комсомолец Бимба Султумов «Коммунар» комбайнаар үдэр бүри 20 гектар хуряана. Энэ комбайнер 18 үдэр соо 200 гаран гектар таряа һайн шанартайгаар хуряагаа.

Тиихэдэ энэ колхоздо худэлмэрилхэеэ ерэһэн автотранспортна конторын шофернууд Иннокентий Шлемин, Кравченко, Чебуния, Золотарев гэгшэд оролдосотой һайнаар ажаллана. Тэдэнэр 218 километрын газарта таряа шэрэхэ зуураа үдэр бүри дунда зэргээр 1,5 рейс хэжэ, тусхайта даабаринуудаа 150—200 процент дүүргэнэ. Эрхим ажалайнгаа түлөө шофёр нүхэр Шлеминдо дамжуулгын Улаан туг үгтэһэн ба тэрэнэй автомашинада 3 одон зурагдаһан байна. Тэрэшэлэн шофёр Кравченкын автомашинада 2 одон зурагдаһай. Шофёрнуудай оролдосотой ажалай ашаар «Коммунизм» колхоз бэлэдхэлэй пунктда үдэр бүри 300 центнер таряа тушаана.

Ажалай амжалтаар угтаба

МУХАРШЭБЭР. Республикын солото комбайнер Минай Суменков Эб найрамдалай Бухэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые ажалай амжалтаар угтаба.

Эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан байдалай түлөө гараа табихадаа М. П. Суменков 717 гектар таряа хуряаһан байба.

Комбайнер М. Суменков ажалайнгаа бүтээсые үдэр бүри ехэдхэжэ ябана. Зарим үдэрнүүдтэ 35 гектар хүрэтэр хуряана.

Мүн «Эрдэм» совхозой худэлмэришэд гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэжэ, Эб найрамдалай Бухэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэ хүн шэнгэр гараа табиба.

Б. Дымбрылов.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Иволгын МТС-эй комбайнернүүдай социалистическэ мүрысөөндэ Очир Санжицыбиковэй комбайнова агрегат түрүү һуури эзэлбэ. Нүхэр Санжицыбиков сезонойнгоо даалгабарие 1,5 дахин дүүргээ.

Мүн Дондок Доржиев, Геннадий Орлов, Иван Колтунов, Доржи Гармажапов гэгшэд сезонойнгоо даалгабаринуудые дүүргээд, таряа хураалга үргэлжэлүүлнэ.

А. Орбодоев.

Тракторна худэлмэриин жэлэй түсэб дүүргэбэ

Республикын түрүү Курбын, Селендумын, Чесаншын МТС-үүд тракторна худэлмэриингөө жэлэй түсэб дүүргэбэ.

Эдэ МТС-үүд комбайнова хуряалгын түсэб үлүүлэн дүүргээд, намарай пар хахалалга амжалтатайгаар ябуулжа байна.

С. Сергеев.

Гүрэндэ овощь, хартаабха тушаалгые түргэдхэхэ

Гүрэндэ овощь ба хартаабха тушааха түсэбөө саг соонь дүүргэлгэ угаа ехэ удхашанартай. Мүнөө энэ худэлмэриие үргэнөөр ябуулха саг болоо. Гэхэтэй хамта, Иволгын аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэбэшье, овощь ба хартаабха тушаалгые тон удаанаар ябуулна. Аймагай 19 колхозуудһаа гансахан лэ Каленовско сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхоз овощь тушаалгаар гүрэнтээ тооцоохой.

Овощь ба хартаабха тушаалгые иимэ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан шалтагаан юуб гэхэдэ, тус аймагай олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгые тооногүй. Тэрээнһээ байтагай гүрэнэйнгөө түсэб дүүргэнгүй аад, Улан-Удын колхозно рынок дээрэ овощь худалдажа, гүрэндэ харша ябадал гаргана. Жэшээнь, Каленовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ, XVII партсъездын нэрэмжэтэ, Гильбирын сельсоведэй Ленинэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ, Иволгын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хэдэн лахин һануулта хэгдэнэн болобошье, тэдэнэр колхозно рынок дээрэ овощь абаашажа, худалдаһан зандаа. Тэрэ колхозуудай овощь тээхэн автомашинануудые бэлэдхэлэй Министерствын худэлмэрилэгшэд нэгэнтэ бэшэ барижа, Улан-Удын бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаахые баадхаһан байха юм. Жэшээнь, сентябриин 6-най үдэр овощь тээхэн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой автомашина баригдажа, столовонуудай трестын № 10 чайнада 207 килограмм үгэрсэ, 243 килограмм мангир, 149 килограмм помидор тушааһан байгаа. Иимэ жэшээнүүд тон олон.

Овощь ба хартаабха гүрэндэ тушааха түсэбөө эндэхи колхозуудай болзорһоонь урид дүүргэхын тула һайн услови бии. Тэдэ колхозууд овощь ба хартаабхаа бэлэдхэлэй пунктнуудта өөһэдөө шэрэнэгүй, харин овощь хэрэглэгшэ организацинууд өөһэдөө ерэжэ абаашана, мүн хүнүүдые үгэжэ, овощь ба хартаабхаа хуряахадань колхозуудта туһалдаг байна. Гэбэшье, эндэхи колхозууд иимэ арга боломжые хэрэглэнэгүй, гүрэндэ овощь тушаалгые үдэрһөө үдэртэ таһалдуулна.

Тэрэшэлэн гүрэндэ хартаабха тушаалга гунзэгы таһалдалда оруулагданхай. Гансахан лэ Калининай нэрэмжэтэ ба «8-е Марта» колхозууд хартаабхын хураалгые үргэнөөр эмхидхэжэ, тэрээниие саг соонь дүүргэһэн байха юм. «8-е Марта» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гольский) 53 гектар хартаабхаяа үни хада хуряажа дүүргэнхэй.

Хүйтэн сагай ойртожо байбашье, Ворошиловай, Молотовой нэрэмжэтэ, XVII партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай правленинууд хартаабха түргэнөөр хуряаха ябадал эмхидхээгүй, мүнөө хүрэтэрөө нэгэшье килограмм хартаабха гүрэндэ тушаагаагүй байна юм. Хартаабхаяа хэзээ тушаажа эхилхэбта гэжэ XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гусельниковһэ асуухада «Хартаабхада хэрэгтэй һаа, ерэжэ малтыт, хартаабха малтаха хүн намда үгы!» гэжэ тэрэ һэнгэргүйгөөр харюусана. «1-е Мая» колхоздо мүн лэ иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Энэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Загузин үнгэрэгшэ жэлдэ хартаабхаяа малтажа үрдингүй хүлдэхөөһэн ябадалһаа ямаршье һургаал абанагүй, мүнөө жэлэй хартаабха хуряалгые мүн лэ нобшо удаанаар ябуулна, хартаабха малталгын графигые тон ехээр таһалдуулна. «Коминтерн» колхоздо хартаабха гансал эхин һургуулиин һурагшадай хүсөөр хуряагдажа байна. Гэхэтэй хамта, олон колхозниигууд өөһэдынгөө хэрэгээр үдэр бүри Улан-Удэ городоор ябажа ябадаг юм.

Иимэ байдал саашадаа нэгэшье үдэр тэсэжэ болохогүй. Тэрээнтэй эрид шууд тэмсэжэ, хүйтэн болохоһоо урид хартаабхаяа малтажа абаха шухала. Гүрэндэ овощь ба хартаабха тушаалгые тоодоггүй ба тэрээние ондоо тээшэнь гаргаашажа, гүрэнэй түсэб зорюута таһалдуулжа байһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

С. Сагадаров, А. Семёнов.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэгдэнэй һүүлээр

„Гэгдэлвэ дары усадхаха"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын сентябриин 15-най номерто толилогдоһон статья соо Түнхэнэй аймагай олонхи колхозуудта таряа хураалгын ба гүрэндэ тушаалгын худэлмэри унжагай нобшоор ябуулагдажа байна гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Удаевай мэдээсэлэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд бултадаа зүб байба.

Аймсоведэй гүйсэдкомой, мүн тэрэнэй худөө ажахын таһагай зүгһөө таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын худэлмэриие түргэдхэхын тула зохихо хэмжээнүүд абтаа. Комбайнуудай ба морин жаткануудай худэлмэридэ һаад хэжэ байһан дутагдалнууд мүнөө бүрин усадхагдаа.

„Гүрэнэй түсэб дүүргэгдэхэ ёһотой"

Иимэ гаршагтай статья «Бурят-Монголой үнэн» газетын сентябриин 16-най номерто толилогдоһон юм.

Статья соо Мухаршэбэрэй аймагай зарим колхозууд ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ анхаралаа хүсэд хандуулнагүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Тус статья соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодороо. Сентябриин 19-дэ аймсоведэй гүйсэдкомой зублөөн дээрэ ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ талаар зохихо шиидхэбэри абтаа. Энээн тухай манай редакцида Мухаршэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Кондратюков мэдээсэбэ.

...дөө ажахыда электроэнерги ехээр хэрэглэхэ

...ричество хэрэглэлгэ ба ...ажахын культура ба агро... ...ехээр үргэхэ, сагай ула... ...байдалһаа дулдыдаха яба... ...тараха, тарилгын ба ху... ...худэлмэрие һайн болзор... үнгэргэхэ, худөө ...продуктнуудай өөрынь ...мдаруулха арга боломжо ...байна. Дайнай һүүлэй жэл... ...дөө ажахын энергетичес... ...бэхжүүлгээр манай рес... ...дотор нэгэ хэды худэл... ...гдээ. Республикын худөө ...а 111 электростанци, тэ... ...о 12 гидроэлектростанци ...рилээ, нилээд олон колхо... ...худөө ажахын предприяти... ...омышленносто болон тран... ...электростанцинуудһаа ...энерги абана. 1945 онтой ...бал 1950 ондо электрифика... ...н колхозуудай тоо 9,1 ...р, машинно-тракторна ...удай тоо 2 шахуу дахи... ...шорһон ба худөөгэй элек... ...онорууд хүсэниинь 5,5 ...р нэмээдэнэ. 1951 он ...эй дээшэлэн байха юм. ...ество гансашье гэрэлтүүл... ...н бэшэ, мүн худөө ажа... ...хүдэлмэринүүдые меха... ...дэхэ хэрэглэгдэнэ. Болоо... ...хые үргэдхэн хэрэглэхэ ...тэйгээр худэлмэри хадаа ...а туһатай ба республикын ...ажахые арбилалта ехэтэй... ...дэхэ ехэхэн удха... ...байдашань мэдээжэ. ...аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой электростанци таряа сэбэрлэлгын машинануудые, тээрмэ, механическа мастерскойе, кузницые, столярна мастерскойе, худэлгэнэ. Электрын хүсөөр хониной hooһон хайшалагдадаг ба тракторай түлишэ-түлеэн бэлэдхэгдэдэг байна. Электроэнерги үйлэдбэридөө хэрэглэһэнэй ашаар тус колхоз жэл бүри 10 мянга гаран түхэриг мүнгэн зөөриэ арбилна. Иимэ жэшээнүүдые Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, Закаменай аймагай «Улаан Октябрь», Байкало-Кударын аймагай «Путь Сталина» болон бусад олон колхозуудай байдалһаа харуулжа болохо юм. Тэдэ колхозууд үйлэдбэридөө электроэнерги хэрэглэһэнэй ашаар тон ехэ ажал ба мүнгэн зөөрие арбилдаг байна.

Гэхэтэй хамта, худөө нютагуудые электрификацилгаар манай республика дотор үшөөл бага юумэ хэгдэнхэй. Гидроэлектростанцинуудые барижа, олонхи колхозуудые электрификацилхын тула манай республикын угаа олон горхо голнууд хэрэглэгдэнэгүй шахуу. Энергетическэ баялигые шэнжэлхэ ба хэрэглэхэ талаар республика дотор муртэй худэлмэри хэгдэнэгүй.

Республикынгаа арадай ажахые үргэнөөр электрификацилха бүхы условинуудтайбди. Имагтал гол горхонуудые, нютагай нүүрһэ ба түлеэ ехээр хэрэглэжэ, шэнгэн түлишэ хэрэглэлгэ багадхаха хэрэгтэй. Горхо гол хомортой аймагуудта локомобильна ба газогенераторна станцинуудые барижа, түлеэ, нүүрһэ болон үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые хэрэглэхэ шухала.

Арадай ажахын интересые хаража, СССР-эй правительство болбол колхозуудта шэнгэн түлишээр худэлдэг электростанцинуудые барихые шууд хоримжолһон байха юм. Гэхэтэй хамта, манай республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй электростанцинуудай арап 52 процентнь шэнгэн түлишээр худэлмэрилнэ. Энэ хадаа тон ехэ дутагдал мүн.

Баунтын, Ахын, Торинн, Хойто-Байгалай аймагууд худэлмэршэ хүсөөр хомор ба электростанцинуудые бариха аргатай байбашье, мүнөө хүрэтэрөө нэгэшье колхозоо электричествотой болгоодүй байха юм. Тиихэдэ Түнхэнэй, Кяхтын, Кударын аймагууд ойролдоо 1—1 колхозуудые, Баргажанай аймаг колхозуудайнгаа 4,8 процентэнь электрификацилаһай. Колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдтэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ электрификацилгын угаа ехэ удхашанартай байһые хараадаа абажа, правительство болбол түрүүшын ээлжээндэ үйлэдбэриин хүндэ худэлмэриие механизацилха электроэнерги хэрэглэхэ гэжэ заагаа һэн. Гэбэшье, правительствын энэ заабари хүсэдөөр бэелүүлэгдэнэгүй. Электрификацилагдаһан колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд 1950 ондо электроэнергиингээ оройдоо 32 процентые үйлэдбэридэ хэрэглээ.

Республикын колхозууд ба совхозууд худөө ажахын үйлэдбэридэ электроэнерги хэрэглэхэ ябадал тоонгүй, ажалай бүтээсые дээшэлэлгэдэ һаад ушаруулна, худөө ажахын продукцинуудай үные удаанаар доошолуулна. Энээние иимэ жэшээ дээрэ харуулжа болохо байна. Хэрбээ Сэлэнгын аймагай колхозууд хониной hooһo хайшалаха худэлмэриингөө ехэнхинь механизацилаа һаа, нилээд олон худэлмэрилэгшэд хүсые арбилха байгаа. Гадна, электрын хүсөөр хониной hooһo хайшалһанай ашаар гараар хайшалһанда орходоо 1000 хонин бүхэнһөө 15 килограмм үлүү ехэ hooһoн хайшалагдаха байна. Тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд электрын хүсөөр үнеэдээ һаадаг болоо һаа, олон зуугаад ажалта үдэр арбилха байгаа.

Колхозуудай таряанай талмайе үргэдхэхэ, тэрэнэй ургасыень ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ болон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэ хадаа колхозно үйлэдбэридэ электроэнерги хэрэглэлгэтэй нигта холбоотой. Республикын аймагуудта электрификацилгые бүхы хэмжээгээрнь зүбөөр ба амжалтатайгаар хүгжөөхын тула гансашье мүнөө жэлдэ бэшэ, энэ шухала асуудалые олон жэл удаагаар таларгаргүй шиидхэхэ, энергетическэ бүхы түхеэрэлгэнүүдые гүрэнэй интересэй, республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй экономическа болон культурна хүгжэлтын асуудалтай тааралдуулан шиидхэхэ ёһотой. Худөөгэй электростанцинуудай барилгые түсэблэхэ ба бариха зуураа, тэрээнтэй хамта худөө ажахын үйлэдбэриие механизацилха, мелиорацинууд, үнанай ажахын, мүн тэрэшэлэн колхозно центрнүүдые болбосон түхэлтэйгөөр түхеэрэлгын асуудалнуудые шиидхэлсэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, эдэ бүхы асуудалнууд мүнөө хүрэтэрөө хоорондоо холбоогүйгөөр шиидхэгдэжэ, үлүү ехэ мүнгэн зөөри болон материал гаргашалагдана. Худөө ажахые электрификацилгые хадаа колхозно тоснолгые шэнэ техникээр, элдэб механизмнуудаар зэбсэглэхэ байна, тиимэһээ худөө нютагуудай бүхы зон электротехническэ эрдэм мэргэжэлтэй болохо зэргэтэй.

Тиимэһээ республикын худөө ажахын Министерство ба аймагуудай депутадуудай аймагай Соведүүд болбол колхозуудай түрүүлэгшэнэр, таряанажалай ба огородой бригадирнуудай бригадирнууд, малажалай фермэнүүдые даагшад, эвенькэвойнууд болон колхозно бүхы залуушуулай электротехнигы үндэнэ һуурине шудалхынь тула онсо анхарал хандуулха ёһотой. Энэ хадаа худөөгэй электростанцинуудай зүбөөр ашаглагдаха, электрическэ моторнууд, механизмнууд болон түхеэрэлгэнүүдые шадамараар ба гамтайгаар ашаглаха хэрэгтэ туһатай байха бшүү. Артелинүүдэй ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ электроэнергиие шадамараар хэрэглэдэг түрүү колхозуудай дүй дуршалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Аймагуудай тусэблэлгын комиссинууд, аймгүйсэдкомуудай худөө ажахын таһагууд хадаа колхозууд ба МТС-үүдэй үйлэдбэриин түсэбүүдые зохёохо зууртаа, хүндэ худэлмэриие электрификацилха хэмжээе тусхай графа соо харуулан, үйлэдбэридөө электроэнерги хэрэгэрэ хэрэглэдэг байһыень хараадаа абалгаха ёһотой.

Саашадаа ямар зорилго табигдаһаб гэхэдэ, республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд үһанай, нүүрһэнэй ба түлишэн ресурснуудые шадаал һаа ехээр хэрэглэжэ, гидростанцинуудые, локомобильна болон газогенераторна электростанцинуудые олоор барижа, худөө тосхонуудаа гэрэлтүүлгэдэ, үйлэдбэриин хүндэ худэлмэриие механизацилгада тэдэнэй хүсые үргэнөөр хэрэглэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой. Энэ хэрэгтэнь «Сельэлектрын» республиканска контороо бүхы хэмжээгээр туһалха уялгатай.

Худөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта электроэнерги үргэнөөр хэрэглэлгэ, мүн колхозниигуудай культурно-ажабайдалай эрилтые хангалга хадаа город ба худөө тосхоной хоорондохи илгаае усадхалга түргэдхэхэ, социализмаһаа коммунизм тээшэ дабшалгые улам хурдадхаха байна.

Р. Шнипер,
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уржадэр «Динамын» стадион дээрэ футболоор БМАССР-эй кубогай түлөө болоһон хахад финальна мүрысөөнэй плагша «Пищевик» обществын команда байкалайхидай воротада добтолжо байна.

А. Мантаевай фото.

БМАССР-эй кубок абахын түлөө хахад финальна уулзалга

Октябриин 3-да «Динамын» стадион дээрэ «Байкал» ба «Пищевик» обществонуудай командануудай хоорондо БМАССР-эй кубок абахын түлөө хахад финальна уулзалга болоо.

«Пищевигэй» футболистнар абаагаар эршэтэйгээр наадажа, тэдэнэй зүүн гар талын заха барижа ябдаг П. Ладыженский 5-дахи минутада байкалайхидай ворота руу түрүүшын бүмбэгэ сохин оруулаад, тоо нээһэн байна. Саашадаа тэнсүүгээр наадажа, түрүүшын хахад 1:0 тоотойгоор дүүрэбэ

Нааданай хоёрдохи хахадта эдэ командануудай нилээд эдэбхитэйгээр наадажа эхилһэн байна. Тэд, хэниинь хэнээшье илажа ядан, удаан саг соо туласалдаба. Нааданай эхилһэнһээ хойшо 41 минута болоод байба. Пищевигэйхид оншотойгоор добтолжо, нүгөөдүүлэйнгээ воротада үшөө нэгэ бүмбэгэ оруулаа. Тоонь 2:0 боложо, энэ хоёр командын уулзалга пищевигэйхидэй илалтаар дүүрэһэн байна.

Тиимэһээ «Пищевигэй» команда финальна уулзалгада «Динамын» командатай наадаха болобо. Тэрэнь октябриин 7-до «Динамын» стадион дээрэ болохо байна.

Хүнгэн атлетикээр һургуулинхидай мүрысөөн

Бичурада хүнгэн атлетикээр аймагай һурагшадай мүрысөөн болоо. Дунда һургуулинуудай һурагшадай мүрысөөндэ Бичурын дунда һургуулиин команда, 7-дохи классай һурагшадай мүрысөөндэ Хаяагай һургуулиинхид илаһан байна. Эдэ хоёр командада физкультура ба спортын аймагай комитедэй грамотанууд барюулагдаа.

Гадна тус бүриин мүрысөөнүүд болоо. Басагадай дундаһаа 100 метрын урилдаанда Окино-Ключевскойн долоонжэлэй һургуулиин һурагша Ирина Разуваева, хүбүүдэй дундаһаа Бага-Куналейн дунда һургуулиин һурагша Семен Семенников гэгшэд илаба. 400 метрын урилдаанда В. Паньков, 200 метрын урилдаанда Э. Имехенова гэгшэд түрүүлбэ.

Үндэрые харайлгаар Ю. Петров, Г. Сахияева, утые харайлгаар С. Семенников, М. Дерябина гэгшэд нэгэдэхи һууринуудые эзэлһэн байна.

Колхознигуудта концерт харуулна

Бичурын аймагай культурын байшангай агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь Мунхоев) Мало-Куналейскэ, Ново-Сретенскэ сельсоведүүдэй колхозуудаар ябажа концерт харуулба. Репертуарай соонь шэнэ пьесэ, танца ба уранһайханай элдэб номернууд бии. Мүн аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай инспектор нүхэр Ястребов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Тус агитбригада мүнөө Ара-Хэрээтын, Харланай ба Окино-Ключевскойн сельсоведүүдтэ гараха байна.

Гадна тусхай велобригада эмхидхэгдэжэ, тараан ажалай бригадануудта, тогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудай дунда агитационно-ойлгуламжын хүдэлмэри ябуулхаяа һаяхан Загаһай, Бодонгуудай ба Узко-Лугска сельсоведүүдэй колхозуудта гараба.

Ф. Степанов.

Һурагшадай хамтын байра эмхидхэгдэв

Селендумын долоонжэлэй һургуулиин дирекци (директорынь нүхэр Халтанов) холын колхозуудай һурагшадай байха хамтын байра эмхидхэбэ.

Эндэ 20 һурагшад байдаг. Тэдэнэй эрхим һайнаар һураха арга боломжо дүүрэн бии. Электрын гэрэл оруулагданхай. Уранзохёолшодой номуудаар ба учебнигүүдээр баян библиотекэ хүдэлмэрилнэ. Һурагшад үдэр бүхэндэ шэнэ газетэ болон журналнуудые уншажа байдаг.

Мүн һурагшадай хамтынь байрада радио оруулагданхай.

В. Бадашкеев.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, октябриин 2. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановецуудай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр центральна фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд 80 гаран танкнуудай, авиациин ба артиллериин дэмжэлгээр добтолгонуудые хэһэн дайсанда эсэргүүсэн шэрүүн шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Арадай армиин частьнууд Соньчжиниин райондо эрье шадарай һуурин газарнуудые зэрлиг муухайгаар буудаһан дайсанай нэгэ эсминецые шэнгээһэн ба хоёр эсминецые гэмтээһэн байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 7 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Соннимай, Вонсанай ба бусад городуудай районуудтахи амгалан һуурин газарнуудта зэрлиг муухайгаар добтололсоһон байна.

ПХЕНЬЯН, октябриин 3. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска армиин добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Центральна ба зүүн фронтнууд дээрэ дайлалдажа байгаа Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд октябриин 2-то американска 2-дохи ба 3-дахи дивизинүүдэй, лисынмановска 5-дахи дивизиин частьнуудай шэрүүн шанга 12 добтолгые бүрин гэдэргэнь сохёо, дайсанай тэдэ частьнууд Чхолвоньһоо урдуурхи ба Янгуһаа хойгуурхи хамгаалалтын лининүүдые 60 гаран самолёдуудай, мүн танкнуудай ба артиллериин дэмжэлгээр сүмэлэн гараха гэжэ һэдэһэн байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ артиллери ба самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Хванчжу, Синьчхонь, Вонсан ба бусад городуудай амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодохо ба буудаха ябадалда хабаадаба.

Хитадай Арадай Республикын Посольстводо уулзалга болобо

Октябриин 1-дэ Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол г-н Чжан Вэнь-тянь Хитадай Арадай Республикын тогтоһсор хоёр жэлэй ойтой дашарамдуулан уулзалга хэбэ.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор Н. А. Булганин, А. Н. Косыгин, М. Г. Первухин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. П. Тарасов, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй Министрнүүд А. Я. Вышинский, А. Г. Зверев, М. А. Меньшиков, Н. Д. Псурцев, Б. П. Бещев, В. Н. Столетов, Н. К. Байбаков, И. А. Бенедиктов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, СССР-эй Сэрэгэй Министрын Орлогшо Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, СССР-эй Уһан-Сэрэгэй Флодой Министрын Орлогшонор Н. Е. Басистый, Г. И. Левченко, адмирал С. Е. Захаров, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшонор А. А. Громыко, Я. А. Малик, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшонор К. И. Коваль, И. А. Еремин, С. А. Борисов, ТАСС-эй Харюусалгата Хүтэлбэрилэгшэ Н. Г. Пальгунов, Артиллериин Маршал Н. Д. Яковлев, Армиин Генерал Г. К. Маландин, генерал-полковник П. А. Артемьев, вице-адмирал М. А. Воронцов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Генеральна Секретарь Б. Ф. Подцероб, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствын, СССР-эй Сэрэгэй Министерствын, СССР-эй Уһан-Сэрэгэй Министерствын харюусалгата сотруднигууд, олониитын ба хэблэлэй түлөөлэгшэд, наукын ба искусствын ажал-ябуулагшад байлсаба.

Хитадай талаһаа уулзалга дээрэ Посольствын Советнигүүд Цзэн Юн-цюань, Гэ Бао-цюань, Чжан Гуань, Цзян Цзэ-минь, сэрэгэй атташе генерал-майор Дьи Хыэ, Бүхэхитадай профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэ Дун Син, кинорежиссернуудай ба киноартистнуудай делегациин хүтэлбэрилэгшэ Юй Лин, студентнүүдэй делегациин хүтэлбэрилэгшэ Чен Бон-дин ба Хитадай Посольствын харюусалгата сотруднигууд байлсаба.

Айлшадай тоодо Польско Республикын Посол К. Ясинский, Румынска Арадай Республикын Посол С. Бугич, Венгерскэ Арадай Республикын Посол В. Складан, Афганистанай Посол Султан Ахмед Хан, Бирманска союзай Посол М. Он, Индиин Посол С. Радхакришнан, Пакистанай Посол Ш. Куреши, Швециин Посол Р. Сульман, Германска Демократическа Республикын дипломатическа миссиин толгойлогшо Р. Аппельт, Албанска Арадай Республикын Посланник В. Натанаили, Даниин Посланник Х. Хергель, Финляндиин Посланник К. Сундстрем, Израилиин Посланник С. Эльяшив, Швейцариин Посланник К. Горже, Чехословацка Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Д. Ечны, Монгол Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Д. Адилбиш, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Ли Дон Ген, Болгарска Арадай Республикын Посольствын Советник В. Велков, дээрэ заагдаһан оронуудай посольствонуудай ба миссинүүдэй гэшүүд, гадаадын корреспондентнүүд байлсаба.

(ТАСС)

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 1. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй заседани Англиин гуйлтаар зарлагдаа. Түрүүлэгшэ болоһон Муниз (Бразили) английска правительствын бэшэг уншаба. «Англо-иранска нефтяной компаниин хэрэг тушаа Уласхоорондын Сүүдэй саг зуурын хэмжээнүүдые бэелүүлхэеэ иранска правительствын арсаһан тухай гомодол» гэжэ Англиин дурадхаһан зүблэхэ зүйлые абая гэжэ Муниз дурадхаба.

Өөрынгөө нефтяной промышленностиие Иранай национализацилһан ябадал «гомодолой» шалтагаан болоһон байна.

Уласхоорондын Сүүдэй июлиин 5-най шиидхэбэриие Иран дүүргэзгүй гэжэ Англи сентябриин 29-дэ табиһан проект соогоо «гомодоно».

«Англо-иранска арсалдаата хэрэг» тушаа эсэсэй шиидхэбэриин гаргагдаха хүрэтэр, Ирандахи нефтиин олзоборилгонуудые хүтэлбэрилхыень англичанинуудта зүбшөөхэ гэһэн сүүдэй хуулибуса шиидхэбэри Иранай зүгһөө буруушаагдаһан байгаа. Англо-иранска нефтяной компанитай арсалдаан Иранай дотоодын хэрэг болоно, Уласхоорондын Сүүдэй шиидхэбэринь Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал мүн гэжэ иранска правительство зааһан байна.

Англиин дурадхаһан резолюци хадаа сүүдэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ, иранска правительствын ондоо шиидхэбэри гаргаашье һаа Абаданда саашадаа байхыень английска нюурнуудта зүбшөөхэ гэжэ Ираниие уряална. Резолюциин проект соо хэлэгдэһэн условинуудые дүүргэхын тулада хэһэн алхамууд тухайгаа Аюулгүйн Соведтэ мэдээсэхыень иранска правительствода мүн лэ дурадхана.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Царапкин түрүүлэн үгэ абаад, нигэжэ хэлэбэ:

Англо-иранска нефтяной компаниин хэрэг тушаа Уласхоорондын Сүүдэй заабаринуудые бэелүүлхэеэ иранска правительствын арсаһан тухай гомодол барижа Аюулгүйн Соведтэ английска правительствын хандаһаниинь Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ба иранска арадай суверенэ эрхэнүүдтэ добтолһон ябадал болоно гэжэ мэдүүлхые Советскэ Правительство шухалада тоолоно. Иранай территори дээрэхи нефтяной промышленностиие национализацилга, тэрэшэлэн Иранай территори дээрэхи гадаадын ямар-нэгэн промышленна предприятинуудай ажал-ябуулга тухай, мүн Иранай территори дээрэ гадаадын гражданинуудай байлга тухай гэхэ мэтын асуудалнууд Иранай дотоодын хэрэгтэ бүрин хамаадана.

Иимэ хамаархалга хадаа ООН-эй Уставай 7-дохи пунктын 2-дохи статья соо найруулагдаһан Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай шухала принципүүдэй нэгэндэ бүрин зүришэнэ.

Тус асуудалые Аюулгүйн Соведэй хаража үзэлгэ Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалга ба иранска арадай суверенитедые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал мүн гэжэ тоолоод, Советскэ Союзай делегаци хадаа англо-иранска нефтяной компаниин хэрэг тушаа Ираниие гомодоһон Англиин гомодолые хаража үзэхын тула Аюулгүйн Соведэй абалгань бо... шогүй гэжэ бодоно, Аюулгүйн С... ведэй зүблэхэ зүйлдэ энэ асуу... оруулхые арсана.

Эквадорой ба Турциин түл... лэгшэд Англиин дурадхаһан асу... далые зүблэхэ зүйлдөө оруу... гэбэ.

Соведэй эрхэ тухай асуудал... жомоо шиидхэгдэхэ ёһотой, С... мүнөө зүблэхэ зүйл абахые з... шөөрхэ ёһотой гэжэ английска т... лөөлэгшэ Джебб баталан хэл...

Английска гомодолые зүбл... зүйлдөө оруулая гэһэн СШ... гэй түлөөлэгшын, гоминдановск... голландска ба французска түл... лэгшэдэй, Индиин түлөөлэгш... һүүлээр, түрүүлэгшэ хадаа з... лэхэ зүйл тухай асуудалаар го... совани хэхые дурадхаба. Совет... Союз ба Югославиин түлөөл... шэ тиимэ зүблэхэ зүйлые бу... шаажа голосовалаа, бусад 9 ... легадууд тэрэниие абахын тү... голосовалба.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин ... (ТАСС). Англо-американска б... гой баалхаһан зүблэхэ зүйл ... һанай һүүлээр, английска деле... Джебб үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа А... лиин хараа бодолые ба Ира... дотоодын хэрэгүүдтэ тэрэнэй ... маархалгые «зүбтүүлхэ» гэжэ ... дэбэ. Аюулгүйн Соведтэ Улас... рондын Сүүдэй мэдээсэһэн «... зуурын хэмжээнүүдтэй» дашар... дан гараһан хэрэгүүдые С... хаража үзэхэ эрхэтэй хэбэр... гээр баталаад, Джебб хадаа ре... люциин английска проект аба... уряалба.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин ... (ТАСС). Иранай дотоодын хэ... гүүдтэ Англиин хамаархалгые з... түүлхэ гэжэ оролдоһон англи... делегат Джеббэй үгэ хэлэһ... һүүлээр, Аюулгүйн Соведэй ... гэлдэрэй заседани дээрэ ира... түлөөлэгшэ Ардалан үгэ аб... Уласхоорондын Сүүдэй саг з... рын һанамжалгын үндэһ... өөрынгөө гомодолые Англ... оруулһан тушаа Иранай пр... тельство гайхана, юундэб гэһ... дотоодын хэрэгүүдые Уласхоо... дын Сүүдэй шиидхэхэ эр... Иран мэдэрнэгүй. Энэнь я... ушарһаа ехэ гайхалтай байнаб ... хэдэ, Англи болбол нефт... промышленность национализац... ха гэһэн Иранай эрхые мэдэр... байгаа. Энэ асуудалые Аюул... Соведэй зүбшэн хэлсэхэ ша... гаан байхагүй гэжэ Иран тоол... Энээниие Соведэй хэрбээ зүб... хэлсээ һаань, Иран өөрынгөө ... раа бодолые хэлэхэ байха. Т... нэй һүүлээр, Аюулгүйн Сов... үгэ хэлэхээр томилогдоһон ... ска түлөөлэгшын США-да ... хүрэтэр, үгэ хэлэлгые арбан ү... рөөр хойшолуулхыень Иранай т... лөөлэгшэ гуйба.

Английска түлөөлэгшэ Дж... үгэ хэлэлгэ удааруулангүйгөөр ... гэлжэлүүлхэ гэжэ дурадхаа.

Удаадахи заседаниин бол... үдэр тухай асуудалые Аюулг... Соведэй түрүүлэгшэ шиидхэг ... турецкэ түлөөлэгшэ Сарпер ... радхаба.

Хэрбээ Иранай премьер-мин... Мосаддыгай һаяар ерэжэ ш... һаань, Соведэй түрүүлэгшэ за... даниие һаяар зарлаха ёһотой ... жэ хэлсээд, заседаниие 10 үд... хойшолуулха гэжэ Совет зүб... бэ.

Иранай хэрэгүүдтэ империалистнуудай хамаархалгые буруушааһан демонстраци болобо

ТЕГЕРАН, октябриин 1. (ТАСС). Тегеранай базар дээрэхи ба гол улицануудтахи худалдаа наймаанай бүхы газарнууд сентябриин 30-най үглөөгүүрһээ эхилээд, хахад үдэр болотор хаалтатай байгаа. Городской автотранспорт тэрэшэлэн хүдэлмэрилөөгүй. Олон мянган арад зон улицануудта ба талмайнуудта гаража, меджлисэй үмэнэхи Бахаристанска талмай тээшэ ошобо. Демонстрантнууд лозунгнуудые ба тра... рантнуудые барижа ябаа. Мо... дыгай правительствые дэм... иранска нефтяной промышле... тиие национализацилха я... дэмжэхэ, «урдын Англо-ира... нефтяной компаниин ба англ... империализмын зарсанар бо... үсөөнхи депутадууд-урбагша... эридээр шүүмжэлхэ» тухай ... лозунгнуудта ба хүнүүдэй үг... соо хэлэгдэбэ.

Иранска правительствын шиидхэбэри

ТЕГЕРАН, октябриин 2. (ТАСС). Английска правительство хадаа Абаданска портдо английска сэрэгэй корабльнуудай орожо, Абаданда байһан английска мэргэжэлтэдые абаашаха зүбшөөл үгэхыень Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министерствоһээ эрибэ гэжэ тегеранска радио мэдээсэбэ.

Гэбэшье, Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министерство арсалтаар харюусаһан ба английска мэргэжэлтэд английска корабльну... байһан газар хүрэтэр иранск... рэгэй корабльнуудаар абаа... ха юм гэжэ мэдүүлһэн байна...

Октябриин 4 хадаа Ира... английска түлөөлэгшэдые я... хаар Иранай правительствын ... тоһсон эсэсэй болзор ... ниинь мэдээжэ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

АНГЛИДА ПАРЛАМЕНТСКА ҺУНГАЛТАНУУДАЙ УРДА ТЭЭ

Октябриин 25-да Англида ээлжээтэбэшэ парламентска һунгалтанууд болохо байна. Һунгуулиин урда тээхи кампаниин боложо байгаа оршон байдал шэнжэлхэ зуураа, английска компартиин генеральна секретарь Поллит хадаа «Англи өөрынгөө бүхы түүхэ соо экономическа ба политическэ эгээл ехэ кризисэй үмэнэ байна» гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөөнэй английска правительство хадаа хүдэлмэришэнэй (лейбористска) правительство гэжэ өөрыгөө нэрлэнэ. Гэбэшье, дай бэлэдхэхэ зорилготой тэрэнэй политикань гансахан капиталистнуудта ашагтай ба ажалшадта шэнэ зоболон асарна. Арад үргэн олониитэ хадаа баруунай лейбористнуудай политика тушаа улам ехээр дурагүйтэнэ. Английска арад Советскэ Союзтай эбтэй ба хани барисаатай байхые хүсэнэ.

Арад олониитын зан байдалые хараадаа абажа, лейбористска партиин хүтэлбэри ба консервативна партиин (газарай томо ээдэй ба монополистнуудай интересүүдые хамгаална) хүтэлбэри хадаа һунгалтанууд дээрэ тэдэнэй партинуудай илаа һаань, һунгагшад угаа ехэ юумэ абаха юм гэжэ һунгуулиин кампаниин үедэ найдуулна. Гэбэшье, энэ найдалгань бирагүй сэнтэй юм гэжэ ажалшад нэгэтэбэшэ хараһан байна.

Һунгалтанууд дээрэ 25 кандидадуудаа дэбжүүлһэн английска коммунистическэ парти баруунай лейбористнуудай гадаадын политикын туһаламжаар бэшэ, харин бодото социалистическэ политикын туһаламжаар консерваторнуудта сохилто хэхые уряална. Компарти хадаа эб найрамдалай түлөө, Англиин бэеэ дааха байдалай түлөө, демократическа оронуудтай хани барисаата харилсаануудые бэхижүүлхын түлөө, ажалшадай шухала эрилтэнүүдэй түлөө тэмсэлэй программые арадай үмэнэ табина. Энэ программа — английска арадай амгалан ажабайдал хангажа шадаха гансахан программа дэмжэхыень өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдһөө эрихэ гэжэ жиирэй лейбористнуудые компарти уряална.

Өөрынгөө мэдүүлгэ соо компартиин политическэ комитет хадаа «октябриин 25-най үдэр эб найрамдалай политикын ба хүдэлмэришэн ангиин илалтын үдэр болохо ёһотой» гэһэн лозунг табиба.

АЛБАНСКА ТАБАНЖЭЛ

Арадай демократиин оронуудта богони болзороор түсэблэдэг байһанаа удаан болзороор түсэблэдэг болоһон ябадал арадай-демократическа ёһо журамай бэхижэһэниие ба амжалтануудай туйлагдаһаниие гэршэлнэ. Албаниин 1951—1955 онуудай түрүүшын табанжэлэй түсэбые иимэ хараа бодолоор сэгнэжэ үзэхэ хэрэгтэй. Албанска правительствын толгойлогшо ба ажалай албанска партиин генеральна секретарь Энвер Ходжа энэ түсэбэй гол зорилгонууд тухай һая мэдээсэбэ.

Ангиин дайсадай эсэргүүсэжэ, англо-американска ба титовскэ тагнуулшадай аашалжа байбашье, Албаниин арадай ажахы амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Үнгэрһэн жэлэй эсэстэ, малтан абадаг промышленностиин продукциин хэмжээн дайнай урда тээхи хэмжээтэй сасуулхада 274,4 процент, болбосоруулан үйлэдбэрилхэ промышленностиин продукциин хэмжээн—300 гаран процент ехэ болоһон байна. Тарилгын талмай 1.5 дахин ехэ болоо.

Табанжэлэй түсэб хадаа оронойнгоо промышленность ба хүдөө ажахые саашадань бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэн, социализмын үндэһэ һууринуудые бэхижүүлхэ зорилго табина. Энэ жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ комбинат, Ленинэй нэрэмжэтэ гидроэлектростанци, сахарна комбинат ба бусад предприятинууд баригдажа дүүрэхэ юм. Тэрээнһээ гадна, табанжэл соо республика дотор хэдэн олон шэнэ заводууд, фабриканууд, шахтанууд, электростанцинууд баригдаха юм. Промышленность хадаа промышленна шухала товарнуудаар ба эдеэ хоолоор хүн зониие хангаха байна. Хүдөө ажахын продукци ехэдхэхэ гээшэ хүдөө ажахын талаар гол зорилго болоно. Газарай хүдэлмэринүүдые ехээр механизацилха, гүрэнэй ажахынуудые ба хүдөө ажахын кооперативуудые бэхижүүлхэ гэжэ хараалагдана. Арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын ба культурын талаар Албаниин туйлалтанууд улам ехэ болгогдохо байна.

Бидэнэрые нүхэр Сталинай һургадаг ёһоор, түсэбтэ экономико ба социализм байгуулха хэрэгтэ шухала бүхы условинууд манайда бии байна гэжэ Энвер Ходжа ажалай албанска партиин пленум дээрэ хэһэн элидхэл соогоо тэмдэглэбэ. Манай арад Советскэ Союзай угаа үнэтэ туһаламжые абажа байһан ба хододоо абажа байха юм, манай арадай эгээн хүндэтэ нүхэр агуехэ Сталинай халуун дэмжэлгэ абажа байһан ба абаха юм. Манай арад ба манай парти бүхы илалтануудаараа нүхэр Сталинда уялгатай юм.

Табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ ниитэ хэрэгтэ албанска арадай оруулалта болохо байна.

С. Иванов.

Харюусалгата ре...
Б. А. ОЧИРО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03696 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...